

Södrakontakt

En tidskrift från familjeskogsbruken, 1/26

06

Utvecklar kläder med skogen som ursprung

Utmanande
marknad tynger
resultatet

Tryggare
ensamarbete
med ny app

Stärkt skogs-
ägarskap med
Södramodellen

04

18

24

- 12
- Tydliga lösningar för en en starkare skogsnäring
- 22
- Vår gemensamma strategi – Från en familj till en annan
- 26
- Leverantörskod visar vägen för ansvarsfullt ageranden
- 30
- Viltförvaltningen ska balansera olika intressen
- 38
- Dags för ditt lokala årsmöte

- 3
- Ledare: Nu behövs vårt engagemang
- 4
- Utmanande marknadsläge tynger Södras resultat 2025
- 5
- Affärsområdenas resultat 2025
Förslag till årets vinstdelning
- 6
- Södramedlemmen och Pinewoodgrundaren Rainer Rüssel:
”Med OnceMore® kan vi verkligen tala om skogen som ursprung”
- 10
- Södra når miljömålet för naturvårdande skötsel – ett viktigt steg
för biologisk mångfald
- 11
- Södra välkomnar lagförslag om ersättningsfrågan
- 12
- Val 2026: Tydliga lösningar för en en starkare skogsnäring
- 13
- Val 2026: 10 punkter för en stärkt bioekonomi
- 14
- Virkesmarknaden: Stigande efterfrågan på björktimmer – en
möjlighet att ta tillvara
- 15
- Virkesmarknaden: Stort utbud och dämpad efterfrågan
- 16
- Skogsägaravtal – ett tryggt stöd som ger aktivt skogsägande
- 17
- Elisabeth och Catarina summerar sitt första år med tjänsten
- 18
- Säker medlem: Tryggve – appen som gör ensamarbetet tryggare
- 19
- Stora uppdateringar på gång i Min skogsgård
- 20
- Hyggesfritt kräver samsyn, långsiktighet och tydlig målbild
- 22
- Södras strategi: Vår gemensamma strategi – Från en familj
till en annan
- 23
- Södras strategi: ”Nu vidareutvecklar vi vår Kooperation”
- 24
- Stärkt skogsägarskap med Södramodeln
- 25
- Så här fungerar Södramodeln
- 26
- Leverantörskod visar vägen för ansvarsfullt agerande
- 27
- Sammanfattning av leverantörskoden för medlemmar
Rutin för hantering av oacceptabla beteenden
- 28
- Södras forskningsstiftelse gör skillnad för framtiden
- 29
- Högt kväveinnehåll och varierande vintertemperatur ökar risken
för tillväxtstörningar på tallplanter
- 30
- Viltförvaltningen ska balansera olika intressen
- 31
- ”Vi har ett ansvar att engagera oss”
- 32
- Hänsynsarbetet kräver fortsatt fokus
- 34
- Naturvårdande skötsel: Ska sumpskogen lämnas orörd eller skötas?
- 35
- Skogens arter: Mindre hackspett – en liten doldis i våra lövskogar
- 36
- Brages förskola byggd med KL-trä från Södra
- 36
- Försäljningen av skogen i Baltikum är slutförd
- 38
- Dags för ditt lokala årsmöte
Förbered dig inför mötet
- 39
- Sbo-nytt blir en del av Södrakontakt
- 40
- Skogsägarsupportens vanligaste frågor och svar

Södrakontakt

En tidskrift från familjeskogsbruken.
Utkommer med fyra nummer per år.

Redaktör: Carin Bengtsson

Adress: Södrakontakt, 351 89 Växjö

Telefon: 0470-890 00

E-post: sodrakontakt@sodra.com

Medlemskontakt: medlemsinfo@sodra.com

Extern webb: sodra.com

Annonsering: 0454-154 24

Grafisk produktion: Ahlqvist & Co, Karlshamn

Tryckeri: Taberg Media Group, Taberg, FSC®-licensierat tryckeri

Papper: Munken Kristall, 120 g, PEFC- och FSC®-märkt papper

Omslagsfoto: Ejler Andersson

Vad vill du läsa om?

Vi blir alltid glada för förslag på innehåll i Södrakontakt.
Tipsa oss gärna på antingen sodrakontakt@sodra.com eller
Södrakontakt, 351 89 Växjö.

Läs Södrakontakt digitalt

Södrakontakt går även att läsa digitalt med dator, surfplatta eller
mobil. Gå in på sodra.com/sodrakontakt.

Prenumerera på taltidning

Södrakontakt finns som taltidning i form av cd-skiva med
talsyntesröst. Prenumerera gratis genom att mejla namn och
fullständig adress till sodrakontakt@sodra.com, eller skicka
brev till Södrakontakt, 351 89 Växjö.
Märk mejl/brev med ”Taltidning”.

Följ Södra i våra digitala kanaler

Webben: sodra.com

Facebook: [@sodragroup](https://www.facebook.com/sodragroup)

Instagram: [@sodragroup](https://www.instagram.com/sodragroup)

LinkedIn: [@sodra](https://www.linkedin.com/company/sodra)

Youtube: [youtube.com/sodrared](https://www.youtube.com/sodrared)

Appen Min skogsgård: Ladda ner från AppStore eller Google

Nu behövs vårt engagemang

Södra är en förening byggd av och för familjeskogsbruket. Vi äger tillsammans en industri i världsklass, och kombinationen av skogsägande och industriägande ger oss en styrka som ingen av oss hade haft på egen hand. Det är grunden för vår långsiktiga lönsamhet. Men medlemskapet för också med sig ett ansvar: att förvalta och utveckla föreningen så att den står minst lika stark för kommande generationer. I ett läge där industrins lönsamhet pressas hårt blir det ansvaret än mer påtagligt.

På skogsgården har vi haft flera år med ett starkt skogsnetto och goda möjligheter till ett aktivt skogsbruk. Samtidigt har vår industri mött en helt annan situation. Snabba valutaförändringar, prisobalans mellan råvara och förädlad produkt, en svagare konjunktur och växande konkurrens slår direkt mot resultatet med motsvarande 4 miljarder kronor. På ett år. Det är två olika verkligheter i en och samma förening. En situation som inte är hållbar eller gynnar Södras robusthet över tid. Det ligger i vårt uppdrag att säkerställa att skognettot är attraktivt samtidigt som industrin får betalt för det vi producerar. Det är så vi genererar lönsamhet till skogsgården, genom att värna helheten.

Här krävs nu gemensam kraft med tydliga prioriteringar och som medlemmar har vi en central roll. Södra bygger på principen en medlem, en röst. I årsmötestider blir den principen verkligen betydelsefull. Att gå på sitt årsmöte, ta del av föreningens läge, diskutera motioner och lyfta viktiga frågor är grunden i vår demokratiska förening och avgörande för den riktning vi sätter. Det är så vi gör de vägval som formar framtiden.

Det kommande året blir också politiskt viktigt. Det är valår och beslut i politiken påverkar våra möjligheter att bruka skogen, utveckla industrin och skapa värden i lokalsamhällena. Om det byggs mer eller mindre i trä. Om regelbördan ökar eller minskar. Om förnybara produkter blir dyrare eller billigare. När vi som familjeskogsbrukare lyfter våra frågor och vårt viktiga bidrag för jobb, klimatnytta och samhällsviktig produktion, ja då märks det.

Om vi alla lägger en stund på detta i valrörelsen, i samtal med grannar, i fikarummet på jobbet, på medlemsmöten och träffar med lokalpolitiker, så får det genomslag.

Styrelsen har naturligtvis också ett stort ansvar. Vi har att väga dagens utmaningar mot morgondagens möjligheter för att både skogsgårdens ekonomi och industrins konkurrenskraft ska stå stadigt. Det var också grunden i flera av de beslut vi fattade under förra året – att stå fast vid vårt avkastningskrav, genomföra framtidsinvesteringar som Kindasågen, sälja skogsinnehavet i Baltikum och kalla till extrastämma för ett förslag om stadgeändring som framåt stärker kopplingen mellan vinstdelning och medlemmarnas deltagande i föreningens värdeskapande.

Tillsammans med vår fördjupning i omvärldsläget, styrelsens förslag till vinstdelning och Södramodelns betydelse kommer detta att redovisas och diskuteras på årsmötena.

Att gå på årsmöte i Södra är alltid viktigt. Men i rådande läge, när omvärldsfaktorer sätter oss på prov, behöver Södra ditt medlemsengagemang mer än vanligt. Det handlar om att vända utvecklingen och det gör vi bäst tillsammans.

Jag hoppas vi ses!

Magnus Hall
Styrelseordförande i Södra

Utmanande marknads läge tynger Södras resultat 2025

Södra redovisar ett kraftigt försämrat resultat för 2025, påverkat av svag efterfrågan, valutaeffekter och högre råvarupriser. Rörelseresultatet uppgår till -1 290 miljoner kronor och styrelsen föreslår en vinstdelning till medlemmarna i Södra på 616 miljoner kronor. Under året har Södra genomfört omfattande effektiviseringar och förbättringar i verksamheten samt ett brett åtgärdsprogram för att möta situationen och långsiktigt fortsätta skapa värde för skogsgården.

Under 2025 uppgick Södrakoncernens nettoomsättning till 28 302 miljoner kronor (29 487), en negativ förändring med 4 procent jämfört med föregående år. Rörelseresultatet landade på -1 290 miljoner kronor (2 630), vilket motsvarar en rörelsemarginal på -5 procent (9). Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till -5 procent (10) och soliditeten var vid årets utgång 56 procent (62).

Jämfört med 2024 har det operativa resultatet försämrats med 3,4 miljarder kronor. Den trippleffekt som Södra har mött, med högre råvarupriser, negativa valutaeffekter och minskad efterfrågan, har påverkat resultatet med omkring 4 miljarder kronor – varav cirka 2,2 miljarder kronor beror på högre råvarupriser och cirka 1,8 miljarder kronor på valutaeffekter. Kärnan i utmaningen är ett pressat täckningsbidrag, där marginalen nu har sjunkit till 24 procent från 33 procent i början av 2025.

Brett åtgärdsprogram

Södra har under året genomfört ett brett åtgärdsprogram för att sänka kostnader och stärka konkurrenskraften, där effekterna

ännu inte slagit igenom fullt ut i resultatet. Samtidigt har Södra genomfört omfattande förbättringar i verksamheten. Omkostnaderna har minskat med 380 MSEK, produktionen av massa har nått rekord på 1,9 miljoner ton och ett förbättrat sågutbyte i Södra Wood har stärkt resultatet. Södra har dessutom överträffat målen i arbetet med ständiga förbättringar, Effektivitet i världsklass, som landade på 518 MSEK.

– 2025 var ett utmanande år för Södra. Den trippleffekt vi har mött med högre råvarupriser, snabba valutaeffekter och minskad efterfrågan har tillsammans inneburit en kraftigt negativ påverkan på vårt resultat. Samtidigt har vi genomfört tydliga operativa förbättringssteg så som produktionsrekord på massa, ökat sågutbyte, omfattande effektiviseringar och ett åtgärdsprogram med minskade omkostnader. Vi har verkligen jobbat med det vi själva kan påverka, men det räcker inte då omvärldsfaktorerna sammantaget slår så hårt mot våra

Lotta Lyrå, vd och koncernchef i Södra.

marginaler, säger Lotta Lyrå, vd och koncernchef i Södra.

Omställning och investeringar för stärkt konkurrenskraft

Södras uppdrag är att förädla och förnya skogsgårdens värden genom att kombinera en konkurrenskraftig virkesaffär med en industri som kan utvecklas, investera och sälja produkter med god lönsamhet. 2025 har varit ett år där den balansen satts

på prov, men där Södra samtidigt har tagit viktiga steg för att stärka konkurrenskraften på längre sikt.

Industriinvesteringar

Under året har Södra fortsatt att investera i industrins framtida intjäningsförmåga, bland annat genom beslutet om Kindasågen och byggstarten av ligninfabriken i Mönsterås. Båda satsningarna följer strategin att göra mer av varje träd och ökar möjligheten att erbjuda förnybara produkter med lågt klimatavtryck

till kunderna. Parallellt har ett omfattande förbättringsarbete genomförts inom ramen för Effektivitet i världsklass och åtgärdsprogrammet. Viktiga möjliggörare i detta arbete är sänkta omkostnader, förändrat arbetssätt och arbetet med digitalisering, AI och automation.

För att tydligare fokusera på medlemmarnas skogar och samtidigt stärka både balansräkningen och den långsiktiga konkurrenskraften har Södra beslutat att sälja skogsinnehavet i Baltikum (läs mer om det på sidan 36). Samtidigt har föreningen nått målet om 3 000 hektar naturvårdande skötselåtgärder, vilket stärker den biologiska mångfalden och visar på det långsiktiga ansvar som familjeskogsbruket tar (läs mer om det på sidan 10). Sammantaget är detta åtgärder som syftar till att både hantera läget här och nu och att säkra Södras robusthet framåt.

Text: Södra
Foto: Alexander Hall

Mer information

Ta del av fler kommentarer om bokslutet för 2025 från Lotta Lyrå, vd och koncernchef, och Magnus Örnberg, ekonomi- och finanschef, genom att skanna QR-koden. Obs, inloggning på Min skogsgård krävs.

Affärsområdenas resultat 2025

Affärsområdet Södra Skogs rörelseresultat uppgick till -14 MSEK (513). Resultatutvecklingen påverkades av något lägre volymer främst från försäljning av energiprodukter. Efterfrågan på timmer och massaved var hög och stabil under året, om än minskande mot slutet av året med undantag för grantimmer.

Affärsområdet Södra Woods rörelseresultat för perioden uppgick till -463 MSEK (23). Resultatutvecklingen förklaras av högre leveransmedelpriser, lägre volym samt av väsentligt högre timmerkostnader.

Affärsområdet Södra Cells rörelseresultat för perioden uppgick till -258 MSEK (2 867). Resultatutvecklingen under året förklaras främst av ofördelaktig valutakurs samt ökade råvarukostnader, delvis kompenserat med högre volym.

Affärsområdet Södra Building Systems rörelseresultat för perioden uppgick till -168 MSEK (-157). Resultatutvecklingen förklaras främst av ökade råmaterialkostnader som delvis kompenseras av högre faktureringsvolymer.

Affärsområdet Södra Bioproducts omsättning infattas i övriga affärsområden. Affärsområdets omsättning uppgick till: 3 553 MSEK (3 818).

Förslag till årets vinstdelning

Södras styrelse föreslår en vinstdelning för 2025 om 616 miljoner kronor, bestående av utdelning på virkesleveranserna och insatsemission på inbetalt insatskapital. Förslaget syftar till att både fördela värde till medlemmarna i Södra och värna föreningens finansiella stabilitet i ett ansträngt läge. Beslut om vinstdelning tas på föreningsstämman i Jönköping den 2 juni.

– 2025 har satt Södra på prov. Därför har styrelsen valt en nivå på vinstdelningen som både delar ut värde här och nu och samtidigt värnar Södras finansiella styrka och förmåga att investera för framtiden. Med det här förslaget vill vi hålla ihop helheten – skogsgårdens lönsamhet, föreningens stabilitet och möjligheten att fortsätta utveckla industrin över tid, säger Magnus Hall, styrelseordförande i Södra.

Styrelsens förslag på vinstdelning om 616 miljoner kronor består av:

- Utdelning på virkesleveranser på 560 miljoner kronor, fördelat på
 - 190 miljoner kronor (87 kr/m³fub) på normaltimmer
 - 162 miljoner kronor (45 kr/ m³fub) på massaved
 - 208 miljoner kronor (6%) på övriga virkesleveranser.
- Insatsemission på inbetalt insatskapital på 56 miljoner kronor (2%).

Vad innebär vinstdelningsförslaget för dig?

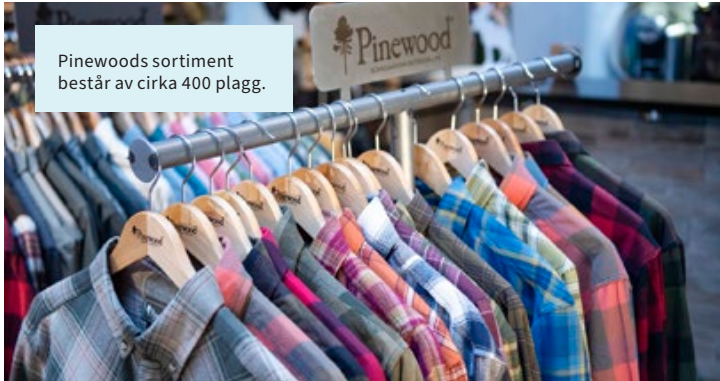
Det kan du se genom att logga in på Min skogsgård på sodra.com och gå in under ”Ekonomisk utveckling”.

Läs mer om Södramodellen

Som medlem i Södra får du både betalt för den råvara du levererar och del av den vinst som genereras i industrin. Detta kallas Södramodellen – läs mer om den på sidan 24.

Södramedlemmen Rainer Rüssel grundade Pinewood för 30 år sedan. Företaget utvecklar kläder för ett aktivt friluftsliv och erbjuder några plagg i årets sommarkollektion som innehåller Södras OnceMore®-viskos.

Pinewoods sortiment består av cirka 400 plagg.

Rainer blev skogsägare och Södramedlem strax efter Gudrun.

Södramedlemmen och Pinewoodgrundaren Rainer Rüssel:

”Med OnceMore® kan vi verkligen tala om skogen som ursprung”

Skogen har alltid varit viktig för Rainer Rüssel. Det egna företaget Pinewood har i 30 år utvecklat kläder för ett aktivt friluftsliv och kan nu med hjälp av Södra och OnceMore® hämta betydligt mer än inspiration från skogen.

När det Värnamobaserade familjeföretaget Pinewood inleder ett samarbete med Södra och OnceMore® tar man ett logiskt steg med plagg där återvunna bomullsfibrer kombineras med trä från familjeskogsbruket.

– Jag får faktiskt gåshud av de möjligheter som det här samarbetet ger, säger Rainer. Det är klockrent för Pinewood ur ett varumärkes-

perspektiv, eftersom skogen alltid har varit vårt hem. Dessutom betyder det mycket för våra ambitioner inom miljö och hållbarhet. Till en början har vi 30 procent OnceMore®-viskos i två skjortor och två t-shirts i årets sommarkollektion, men det blir säkert fler plagg för varje säsong framöver.

Skogsägare efter Gudrun

Rainer har en nära relation till naturen och lekte som liten ofta i sin mormors skog i Drömminge utanför Värnamo. Hans mamma var scoutledare och själv blev han tidigt scout.

– Redan som barn fascinerades jag av skogens lugn och det nästan mystiska susandet i träden, säger han. Respekten för skogens långsiktighet har jag alltid haft och sedan jag blev skogsägare själv har det tillkommit ytterligare en dimension. Att förvalta skogen och ta hand om den lika bra som tidigare generationer har gjort.

Skogsägare och Södramedlem blev Rainer strax efter Gudrun, då hans mormors skog på släktgården från 1870-talet drabbades hårt.

– Hon kände att hon inte hade kraft och ork att ta tag i det som behövdes efter stormen, så jag fick förmånen att ta över, berättar Rainer. Jag satte i gång med stor entusiasm, men insåg ganska snart att även efter en hel dags arbete med endast motorsåg, fyrhjuling, vinsch och en enkel skogskärra krokad på fyrhjulingen fanns det väldigt mycket kvar att göra. Med familj och arbete i eget företag hann jag helt enkelt inte med. Därför valde jag att lämna all skötsel och skogsvård till Södra, som sedan dess hanterar skogen utifrån skogsbruksplanen. Det är en väldigt smidig lösning som känns både lokal och trygg.

Hittar lugnet i naturen

Sedan Rainer tog över sin mormors skog har han förvärvat ytterligare en skogsfastighet.

Med OnceMore® tar Pinewood ett viktigt steg mot mer återvinning och cirkulära flöden.

Rainer hittar lugnet i skogen och jagar gärna med sin hund.

Båda innehaven ligger på bekvämt avstånd från villan i Sunnaryd utanför Bredaryd, väster om Värnamo.

– Jag hittar lugnet i naturen och tycker om att vara i skogen. Jag jagar gärna och har en jakthund som jag tar ut i skogen varje helg under jaktsäsongen. Det är fantastiskt tillfredsställande att vara ute i egen skog och arbeta tillsammans med hunden. Att skjuta är faktiskt sekundärt. Det är det som han och jag gör tillsammans som är den stora upplevelsen, även om han naturligtvis måste få någon belöning ibland också.

De båda fastigheterna är totalt på cirka 150 hektar. Skogen är blandad med gran, tall och en del löv.

– Det finns mogen skog som är uppåt hundra år gammal, men också gott om planteringar som är gjorda i lite olika tidsintervall efter Gudrun, säger Rainer. Det gör att det nästan alltid är gallring, slutavverkning och plantering på gång parallellt. Min tanke är att skogen ska skötas på ett bra sätt, både för att vårda arvet efter tidigare generationer och för att kunna lämna vidare en något högre ekonomisk trygghet för barn och framtida barnbarn.

Frö till företagandet

När Rainer fick ta över skogen efter sin mor-mor hade han redan varit företagare i mer än tio år. Ett frö till entreprenörskapet såddes förmodligen under de mellan- och högstadieår då han gick i skolan i Taiwan. Han inspirerades av landet i öster och började lära sig kinesiska.

– Efter gymnasiet och lumpen i Sverige skrev jag in mig på universitet i Peking för att fortsätta studera kinesiska, minns Rainer. Där fick jag kinesiska vänner och en av dem hade föräldrar som ägde en klädfabrik.

Rainer fick frågan om han vill sälja deras fodrade, rödrutiga kanadaskjortor när han åkte tillbaka till Sverige. Han tog hem två fulla containrar och började ringa runt till jakt- och friluftsbutiker.

– Jag skickade prover, fick bra respons och när allt var sålt hörde många av sig och ville ha fler plagg i samma stil. På den vägen är det.

Skogen som ursprung

I år firar Pinewood 30-årsjubileum och företaget har vuxit till strax under 40 anställda. En motsvarighet till den första kanadaskjortan är fortfarande självklar i sortimentet, men idag erbjuder företaget ytterligare cirka 400 plagg samt utrustning för jakt, fiske, vandring, hundsport och annat friluftsliv.

– Det är trångt på fjället, säger Rainer och konstaterar att många varumärken inom friluftskläder bygger sin kommunikation kring fjällmiljön. Pinewood utgår i stället från Småland och skogen, som är en central del av företagets identitet.

– Det gör samarbetet med Södra och OnceMore® extra intressant, säger Rainer. Med OnceMore® kan vi verkligen tala om skogen som ursprung, både för varumärket och produkterna.

Återvinning och cirkulära flöden

Rainer berättar att klädbranschen länge har diskuterat och rört sig mot återvinning. Ofta har det handlat om återvunnen polyester från pet-flaskor.

– Återvunnen polyester är bara ett litet steg och ingenting som längre är särskilt revolutionerande, säger han. Nu går branschen allt mer mot det som kallas "textile-to-textile", alltså återvinning av gamla textilier för att göra nya. Det är ännu hållbarare för miljön. Processen är dock komplicerad och många produktions-tekniska samt logistiska utmaningar återstår

att övervinna. Men det är helt rätt väg att gå och vi på Pinewood försöker dra vårt strå till stacken även här för att långsiktigt minska vårt klimatavtryck.

Tillsammans med Södra och OnceMore® är det precis det Pinewood nu gör. Återvunnen bomull från gamla textilier blandas med förnybar cellulosa från lövträd från familjeskogsbruket.

– Det känns verkligen inspirerande att kunna ta det här steget mot mer återvinning och cirkulära flöden. Eftersom vi alltid har sagt att skogen är vårt hem är det mycket som faller på plats nu.

För Pinewood handlar hållbarhet inte bara om materialval utan också om livslängd.

– Det mest miljövänliga plagget är det som används länge, säger Rainer. Våra kläder ska tåla ett aktivt liv utomhus och vara snygga och sköna i många år. Det målet tror vi också att OnceMore® kan uppfylla.

I genskap av Södramedlem ser Rainer även på samarbetet ur ett bredare perspektiv.

– Södras innovationsarbete är spännande, eftersom föreningen aktivt söker nya användningsområden för skogsråvaran. Det ger möjligheter till nya och större intäkter för oss medlemmar och ökar i förlängningen även värdet på skogen. OnceMore® är ett tydligt exempel på det.

Text: Stefan Hedner
Foto: Ejler Andersson

Samköps
rabatter

För dig som är
medlem i Södra **SÖDRA**

Kapa kostnader

Anslut dig till Samköpsrabatter och få bättre priser på tusentals produkter och tjänster. Det är helt kostnadsfritt och du förbinder dig inte till något.

KOM IGÅNG!

Tillsammans sparade vi 500 miljoner kronor under 2025

1 850 nya bilar
såldes med rabatt

300 miljoner kronor spenderades
på kök och snickerier

112 mil markrör
köptes från Ahlsell

9 miljoner kronor sparades på
kläder och skydd från Swedol

75 000 hotellnätter
bokades med rabatt

3 500 hundar fick rabatterat
foder från Granngården

Samköpsrabatter för de gröna näringarna

samkopsrabatter.se/sodra

Två äldre ekar som har huggits fram för att de ska få ljus och fortsätta leva länge länge till.

Södra når miljömålet för naturvårdande skötsel

Ett viktigt steg för biologisk mångfald

Dagarna före jul blev resultatet tydligt: Södra nådde under 2025 sitt miljömål om att utföra naturvårdande skötselåtgärder på 3 000 hektar. Det innebär att röjning eller avverkning har genomförts med syfte att gynna den biologiska mångfalden på en sammanlagd yta om 4 200 fotbollsplaner*.

Varje dag arbetar familjeskogsbruket och Södra för att förena de i skogvårdslagen två jämställda målen; produktion och miljö. Ett väldigt viktigt bidrag i arbetet för en rikare biologisk mångfald är medlemmarnas frivilliga avsättningar. Där genomförs naturvårdande skötsel i de skogsbestånd där naturvärdena annars riskerar att försvinna. Många medlemmar väljer att låta Södra utföra skötseln och utifrån behovet som finns i skogen har målet om 3 000 hektar tagits fram. Andra medlemmar är självverksamma och gör egna insatser, vilket är nog så betydelsefullt.

– Det här är en väldigt viktig milstolpe som nu uppnås och jag vill rikta ett stort tack för alla insatser som tagit oss hit. Det betyder mycket för både Södra och skogen att vi når det här målet. Vi ser hur intresset för biologisk mångfald ökar hos våra kunder och konsumenter och genom att jobba målinriktat och tillsammans med medlemmarna visar vi hur familjeskogsbruket

Lotta Lyrå, vd och koncernchef på Södra.

och Södra tar ansvar och gör skillnad, säger Lotta Lyrå, vd och koncernchef på Södra.

Generationsansvar gynnar arterna

Naturvårdande skötsel medför att skogen blir mer varierad, vilket i sin tur gör att många olika arter kan trivas där. De fåglar, blommor och småkryp som är beroende av ljus, gamla träd och solvarma miljöer gynnas när gläntor öppnas, solbelyst död ved skapas och unga lövträd sparas för att på sikt ta vid när de gamla träden dör.

Ett konkret exempel som förbättrat den biologiska mångfalden är skapandet av naturvärdesträd. Under föregående år skadade Södra medvetet 7 700 träd med syftet att de skulle överleva men åldras i förtid, få röta och håligheter. Det ger i sin tur livsrum till fladdermöss, ovanliga insekter och vedsvampar.

– Med egna investeringar, frivilliga avsättningar och naturvårdande skötsel visar medlemmarna ett starkt generationsansvar och en drivkraft för ett hållbart skogsbruk. Att vi når målet om naturvårdande skötsel grundar sig i engagemang från både medarbetare och med-

lemmar och det gör mig oerhört stolt, säger Lotta.

Vill du gynna naturvärdena i din skog?

Har du skogsområden på din fastighet där naturvårdande skötsel kan vara aktuellt? Hör av dig till din rådgivare. Södra hjälper dig att bedöma om och var skötseln kan vara aktuell. Vi kan sedan genomföra åtgärder för att gynna både växter och djur, kulturmiljöer och sociala värden.

Text: Therese Lindström
Foto: Ekstrand och Alexander Hall

* 1 fotbollsplan = 0,7 hektar

Mer information

Vill du läsa mer om naturvårdande skötsel hittar du information på Södras webb www.sodra.com/ns. Skanna QR-koden för att komma direkt till sidan.

Södra välkomnar lagförslag om ersättningsfrågan

Regeringen föreslår nu en lagändring som tydliggör markägares rätt till ersättning när artskyddet avsevärt förvärrar pågående markanvändning.

– Äntligen blir det klarhet i en fråga som länge legat högt på skogsägarnas agenda och som vi i Södra jobbat med i flera år, säger Malin Pettersson, näringspolitisk specialist i Södra.

Anledningen till Södras långa engagemang i artskyddsfrågorna är att de i vissa fall har lett till orimliga konsekvenser för skogsägare. Under 2024 tillsatte regeringen en intern utredning för att ta fram nya bestämmelser om nationell fridlysning och ett regelverk för rätten till ersättning. När förslaget om ett differentierat och mer ändamålsenligt artskydd som minskar oproportionerliga hinder för skogsbruket kom i höstas såg en del av problemet ut att vara löst.

Med det förslag på lagändring som tydliggör markägares rätt till ersättning när artskyddet avsevärt förvärrar pågående markanvändning, som regeringen nu har lagt fram, tas ytterligare ett steg mot en lösning på artskyddsfrågorna.

Malin Pettersson, näringspolitisk specialist i Södra.

Vad innebär lagförslaget?

Förslaget innebär att ersättningsreglerna i Miljöbalken även ska omfatta artskyddsärenden och att ersättning ska utgå när pågående markanvändning avsevärt förvärras, till exempel vid nekad avverkning. Ersättningen beräknas enligt expropriationslagens principer, det vill säga

marknadsvärdeminskningen plus 25 procent schablonpåslag.

En förutsättning för att ersättning ska kunna utgå är att det har meddelats ett beslut om att neka dispens från artskyddsordningens fridlysningsbestämmelser, eller att en sådan dispens har beviljats men förenats med särskilda villkor som innebär begränsningar av pågående markanvändning.

Skogsstyrelsen får enligt förslaget i uppdrag att förhandla om ersättning på statens vägnar. Förslaget innebär därmed att skogsägare inte automatiskt måste stämma staten efter nekad dispens för att få ersättning, men det kan bli nödvändigt om ingen frivillig överenskommelse nås.

Ökad rättssäkerhet och förutsägbarhet

Malin Pettersson välkomnar regeringens förslag som hon menar leder till ökad rättssäkerhet och förutsägbarhet för landets skogsägare.

– Förslaget är rättvist och proportionerligt, eftersom markägare får en kompensation som motsvarar den ekonomiska förlusten, det vill säga samma regler som gäller vid områdesskydd eller andra intrång, säger hon. – Vi är också positiva till att Skogsstyrelsen får ett tydligt uppdrag och incitament att träffa frivilliga överenskommelser, även om det är problematiskt att skogsägare fortsatt kan behöva stämma staten för att få sin rätt till ersättning prövad.

Enligt Malin Pettersson finns det nu goda förutsättningar för att det ska växa fram en dialogbaserad modell, och som gör det möjligt att hitta lokalt anpassade

lösningar som tar hänsyn till både brukande och naturvärden. Hur Skogsstyrelsen kommer att ta sig an sitt nya uppdrag blir en nyckelfråga.

Lagändringen föreslås träda i

kraft den 1 september 2026 och gäller för beslut och anspråk som väcks efter detta datum.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Södra och Alexander Hall

skogsresor

Temaresor för skogsägare och naturintresserade

Ca 1 maj, Vår i Bergslagen
För 5:e gången med orsspel, rovdjur, kultur, 3 dagar.

28 sept – 2 okt, Tyskland
Klimatutmaningar i Tyskland vs Sverige.

12 – 19 maj, Vår i Norge
Fruktblomningen i Hardanger och 17:e maj i Bergen, Oslo mm.

26 okt – 9 nov, Peru/Bolivia
Machu Picchu, Amazonas, Titicacasjön mm

26 – 31 okt, Slovakien
Intressant centraleuropä.

11 – 25 nov, Sydafrika
Ett Afrika i miniatyr med oslagbara landskap.

22 – 27 juni, Norrlandsresa med Mellanskog
Lär känna ditt skogsländ.

7 – 13 sept, Island
Bedårande landskap och omvända skogsperspektiv.

Skog- natur & människomöten – utbildning, kunskap och minnen för livet!

**För mer information: www.skogsresor.se
jan@skogsresor.se eller ring 070-671 72 22**

En viktig fråga i valrörelsen är att lyfta Södras bidrag till substitutionseffekten, där produktionen av världens första fossilfria biometanol i Mönsterås är ett exempel.

Ta del av Södras valplattform på webben [sodra.com/val-26](https://www.sodra.com/val-26) eller skanna QR-koden.

Tydliga lösningar för en starkare skogsnäring

Inför valet 2026 har Södra samlat de politiska förändringar som behövs för att skogsnäringen ska bidra till ett starkare och mer hållbart Sverige. Valplattformen riktar sig till skogsägare och politiker för att skapa engagemang och dialog kring skogens framtid. – Genom konkreta förslag vill vi visa hur skogen kan lösa landsbygdsutveckling och klimatutmaningar, och hur vi kan skapa en konkurrenskraftig och demokratisk skogsnäring för nuvarande och kommande generationer, säger Marcus Svensson.

Skogen är grunden för mycket av det som gör Sverige starkt. Den ger arbetstillfällen, exportintäkter och möjligheter att bygga ett hållbart samhälle, särskilt på landsbygden. Skogsnäringen står för cirka 2,5 procent av BNP och sysselsätter runt 120 000 personer. Skogsindustrin är en av landets största exportsektorer och bidrar till välfärd i hela landet.

Marcus Svensson

hällsvärde på nästan 1 000 miljarder kronor över 100 år och skapa upp till 45 000 nya jobb. För att lyckas behöver vi satsa på utbildning och kompetens, och göra skogen attraktiv som framtidsval, menar Marcus Svensson.

Nyckel i klimatomställningen

Skogen är en viktig resurs i omställningen till ett fossilfritt och hållbart samhälle. När träden växer binder de koldioxid och minskar klimatpåverkan. Genom att använda trä och andra biobaserade produkter i stället för fossila material kan vi göra stor skillnad, både i byggsektorn och industrin. Skogen binder inte bara koldioxid när den växer,

utan även i de produkter som ersätter fossila alternativ.

Marcus Svensson betonar vikten av att lyfta Södras bidrag till denna substitutionseffekt i samtal med politiker. Han nämner satsningen på korslimmat trä för hållbart byggande och innovationen med textilmassan och OnceMore®-processen där blandtextilier återvinns till nya, hållbara material. Andra exempel är förädlingen av restströmmar inom industrin som gör att Södra kan tillverka världens första fossilfria biometanol och siktar på att bli världsledande i produktionen av sulfatlignin.

Tillsammans för ett robust samhälle

I valplattformen pekar Södra även på att skogen är en trygghet och resurs vid prövningar. När samhället ställs inför natur-

katastrofer, energikriser eller andra oväntade händelser, visar det sig hur viktig skogen och skogsnäringen är för Sveriges robusthet.

– I Södra har vi erfarenhet av att hantera stormar, bränder och andra påfrestningar, och vet att skogen och människorna som lever med den är avgörande för att Sverige ska stå starkt även när det blåser snålt, säger Marcus Svensson.

– Framåt är vi beredda att samarbeta med staten och kommunerna i beredskapsfrågor. Det handlar om att säkra möjligheten att gå till jobbet vid kris eller krig, om infrastrukturfrågor och om att stötta andra delar av samhället. Södra har verkstäder, bränsledepåer och kunskap om den lokala geografin som inte finns samlad någon annanstans.

10 punkter för en stärkt bioekonomi:

- 1. Skapa balans mellan produktions- och miljömål**
Sverige behöver en jämställd styrning där miljömålen kompletteras med tydliga produktionsmål för skogsbruket.
- 2. Sätt mål om ökad skogstillväxt**
Ett nationellt och europeiskt mål om ökad skogstillväxt ger både klimatnytta och fler jobb.
- 3. Säkra rättvisa villkor för skogsägare**
Lagstifta om att ekonomisk kompensation alltid ska utgå vid större intrång och restriktioner i brukandet av skogsmark, på samma sätt som vid expropriation.
- 4. Stärk förutsättningarna för investeringar i skogsbruket**
Skapa långsiktiga och lönsamma villkor för skogsägare, så att frivilligt och ideellt naturvårdsarbete kan fortsätta att utvecklas.
- 5. Möjliggör flexibla skyddsformer för naturvärden**
Utveckla lagstiftning som tillåter att skydd av naturvärden kan anpassas över tid utifrån områdets status, i stället för att vara permanent, så att skyddet blir dynamiskt, effektivt och relevant.

6. Satsa på utbildning och kompetensutveckling

Stimulera utbildningsinsatser och kompetenshöjning inom skogsbruk och träbyggande, så att fler kan ta del av de nya möjligheter som skogen erbjuder och bidra till innovation och hållbar utveckling.

7. Premiera det förnybara och cirkulära i offentlig upphandling

Inför krav på att klimatdeklarationer för byggnationer inkluderar inlagrat kol och att gränsvärden för klimatpåverkan skärps, så att hållbara material och lösningar gynnas i offentliga projekt.

8. Forma en konkurrenskraftig europeisk bioekonomi

Verka för att EU tar bioekonomistrategin vidare i kommande lagstiftningar, med syfte att i högre grad än i dag ersätta fossila material med biobaserade produkter.

9. Låt skogsägare få betalt för miljö- och klimatnytta

EU bör ta fram standarder för krediter som är attraktiva för skogsägare och premierar åtgärder som gynnar biologisk mångfald och inbindning av kol.

10. Klassificera trä som en kritisk råvara i beredskapsplaneringen

Lyft fram skogsnäringens roll i energiförsörjning, logistik och samhällsservice i nationella och europeiska strategier, och säkerställ att trä klassas som en kritisk råvara för Sveriges och Europas beredskap.

Stöd i dialog med politiker

Södras valplattform består av ett omfattande dokument och en kortare populärversion. Ett urval av budskapen kommer dessutom att finnas i skyltformat. Marcus hoppas att detta material ska

hjälpa både förtroendevalda och medlemmar i Södra att känna sig väl rustade inför 2026 års valrörelse.

– Detta paket är tänkt som stöd för skogsbruksområdena när de planerar sina aktiviteter,

oavsett om det handlar om debatter, exkursioner i skogen eller industribesök. Poängen med valplattformen är också att ge dig som medlem en stark grund för att föra en konstruktiv dialog med beslutsfattare om vad som

är viktigt för Södra och familjeskogbruken, avslutar Marcus Svensson.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Joel Dittmer och Alexander Hall

Rätt grundyta, med kompakta maskiner

Kronvägen 4, 511 68 Hyssna, 0320-794450,
info@malwa.se, www.malwaforest.com

I dag ställs högre krav på precision i gallringen – både för skogens långsiktiga utveckling och för skogsägarens ekonomi. Rätt grundyta är inte längre en teoretisk målsättning, utan något som ska uppnås i praktiken, i varje bestånd.

Med bättre planeringsunderlag, tydligare målbild och ökat stöd till föraren skapas nya förutsättningar för ett mer träffsäkert och jämnt uttag. Gallring är och förblir ett hantverk, där förarens erfarenhet och omdöme är avgörande – men där rätt verktyg kan göra arbetet tryggare, mer konsekvent och lättare att följa upp över tid.

Ett av sätten att möjliggöra detta är att använda mindre skogsmaskiner. Med låg markpåverkan och hög manövrerbarhet kan gallringen genomföras med större kontroll och mindre påverkan på kvarvarande träd. Det underlättar planeringen, bidrar till att hålla nere stickvägsandelen och gör det enklare att nå rätt grundyta även i varierande bestånd.

Malwas kompakta maskiner är utvecklade för gallring där precision, varsamhet och långsiktighet står i fokus. Ett arbetssätt som ger föraren bättre kontroll och skogsägaren ett jämnt och förutsägbart gallringsresultat.

Malwa 560F skotare + trailer

Kombinerar 9 tons lastkapacitet, lågt marktryck och 4,1 m² lastyta.

Stigande efterfrågan på björktimmer – en möjlighet att ta tillvara

Intresset för björktimmer ökar, både i Sverige och utomlands. Det öppnar nya möjligheter för skogsägare som vill bredda sitt skogsbruk. Andreas Dahl jobbar med specialsortiment inom Södra Skog och berättar mer om tillgång, efterfrågan och vad som krävs för att björken ska hålla måttet.

Efterfrågan på björk har vuxit kraftigt. Bakgrunden är att importen från Ryssland och Vitryssland stoppats sedan Rysslands krig mot Ukraina startade, vilket har skapat ett behov av nya långsiktiga leverantörer. För skogsägare innebär det en möjlighet, men det kräver planering och omsorg. Det berättar Andreas Dahl, som arbetar med att utveckla avsättningen för specialsortiment hos Södra.

– Vi ser ett tydligt intresse, framför allt från plywoodindustrin, men också från mindre sågverk i södra Sverige där deras kunder är möbelindustrin i Storbritannien och Polen. Det är en chans för oss att ta till vara ett sortiment som länge har haft en begränsad avsättning, säger Andreas.

Skötsel ger resultat

Att satsa på björk kräver mer skötsel än gran och tall. Røjning och gallring behöver göras oftare för att träden ska utveckla fria kronor och växa rakt. För den

som väljer förädlade plantor är tillväxten betydligt bättre än vid självföryngring.

– Björken har en omloppstid på 40–50 år, vilket är kortare än gran och med dagens prisnivå är det en intressant affär. Just nu ligger priset för björktimmer cirka 65 procent över björkmassaved, säger Andreas.

För att björken ska klassas som sågbar behöver den ha en diameter på minst 18 centimeter och vara relativt rak. Stockar med ”röd kärna” som tidigare har vrakats är idag inte ett problem.

– Det är viktigt att känna till kraven och titta i den prislista som gäller för sitt område. Prislistan går att hitta på Södras hemsida och där framgår också vilka längder som ska apteras, säger Andreas. Är man osäker vad som gäller är man alltid välkommen att kontakta sin rådgivare.

Satsningen på björk är en del av ett större arbete med att tillvarata specialsortiment. Även

Andreas Dahl arbetar med att utveckla avsättningen för specialsortiment hos Södra och Arvid Björkroth är inköpare på Riga Wood.

bok och lärk är aktuella träslag som kan ge nya affärsmöjligheter på sikt.

– Vi ser en tydlig trend mot att sprida riskerna och öka variationen i skogen. Dessutom kräver certifieringen att vi har minst 10 procent löv i varje bestånd. Björken kommer att spela en viktig roll i det, säger Andreas.

Produkt med många användningsområden

Latvijans Finieris är världsledande inom björkplywood. Företaget

ser en starkt växande marknad och vill gärna öka samarbetet med svenska skogsägare för att säkra tillgången på råvara. Med fabriker i Lettland, Litauen, Estland och Finland levererar företaget lösningar till mer än 50 länder och björkplywood används i allt fler branscher.

Arvid Björkroth jobbar som inköpare på dotter- och inköpsbolaget Riga Wood och berättar att företaget producerar cirka 325 000 m³f plywood per år. För varje m³ plywood krävs 2,6 m³

Stort utbud och dämpad efterfrågan

Under vintern har efterfrågan på timmer fortsatt varit något dämpad i Södras område. Samtidigt pressas marknaden för massaved och bränslesortiment av ett fortsatt högt utbud.

Mot bakgrund av detta sänktes Södra priset på flera sortiment den 3 februari. Priset på grantimmer sänktes med 50 kr/m³fub, talltimmer med 100 kr/m³fub, medan massaved av barr och löv justerades ned med 30 kr/m³fub. Bränslesortimenten sänktes med 30 kr/m³s för bränsleved och 10 kr/m³s för grot.

Marknadsutveckling under 2025

År 2025 går till historien som ett unikt år. Inledningen präglades av hög efterfrågan på samtliga sortiment och stigande priser. Under året förändrades dock marknadsläget när en kombination av nya tullar, en försvagad dollar och en utdragen lågkonjunktur successivt dämpade industrins efterfrågan. Trots fem prisjusteringar sedan juni 2025

ligger prisnivåerna fortsatt på historiskt höga nivåer.

Sedan januari 2025 har priserna på sågbara sortiment utvecklats enligt följande:

Grantimmer: +100 kr/m³fub
Talltimmer: –30 kr/m³fub
Klentimmer/kubb: –15 kr/m³fub

För massaveden är effekten större och nivåerna ligger nu i linje med grundprisnivåerna från april 2024.

Lagernivåer – fortsatt god tillgång på råvara

Skogsstyrelsens senaste statistik över lager vid bilväg och industri för fjärde kvartalet 2025 visar på god tillgång på både timmer och massaved i hela landet, som en följd av det rådande marknadsläget. Även för bränslesortimenten är lagren stora.

Förbrukningen har däremot ökat något under den hittills rekordkalla vintern.

Stormen Johannes och effekterna i Götaland

Stormen Johannes drabbade mellersta och norra Sverige den 27–28 december 2025. De sammanlagda skogsskadorna bedöms i nuläget uppgå till omkring 10 miljoner skogskubikmeter. Även delar av Finland drabbades, där skadevolymerna uppskattas till 1,5–4 miljoner kubikmeter.

Stormen innebär ett ökat lokalt utbud av råvara, vilket sannolikt kommer att påverka övriga delar av Sverige framöver. När effekterna slår igenom är ännu osäkert, inte minst eftersom stora mängder snö föll över skadeområdet kort efter stormen och försvårar upparbetningen.

Södra följer utvecklingen i stormområdet och de fortsatta marknadseffekterna noggrant.

Text: Mikael Olsson
Foto: Alexander Hall

björktimmer, vilket innebär att det går åt cirka 900 000 m³f.

– Vi säljer 50 procent av vår produktion direkt till industrikunder, antingen som färdiga komponenter eller som hel skiva. Resterade del säljs till grossister som i sin tur säljer vidare till mindre industrikunder och bygghandel, berättar Arvid.

Eftersom tillgången på björk i Baltikum är begränsad importerar timmer från bland annat Sverige. Här finns god tillgång på björk, men sortimentet behöver utvecklas för att möta industrins krav.

– Vi skulle gärna köpa mer timmer från Södra. Behovet är större än vad som kan erbjudas i dagsläget, säger Arvid, men berättar att man har kontinuerliga avstämningar för att utveckla samarbetet framåt.

Björkplywoodens styrka och flexibilitet gör att det används i en rad olika sammanhang. I byggbranschen är plywood ett självklart val för gjutformar och byggställningar. Inomhus används det för väggbeklädnad och våtrumsskivor, medan fordonsindustrin förlitar sig på plywood för golv i lastbilar – var femte lastbilsläp i Europa har ett golv från Riga Wood. Även skeppsin-

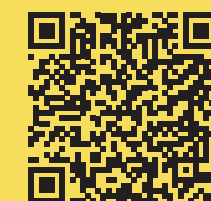
dustrin använder björkplywood för inredning i fartyg, bland annat som isolering vid transport av nedfrusen naturgas.

– Björkplywood är en förnybar råvara som bidrar i omställningen till ett hållbart samhälle. Genom att ersätta fossilbaserade och energikrävande material som metall och plast bidrar björkplywood till minskade koldioxidutsläpp och en cirkulär ekonomi. När råvaran kommer från ansvarsfullt brukade skogar blir klimatnyttan ännu större, avslutar Arvid Björkroth.

Text: Johanna Nilsson
Foto: Johanna Nilsson och Södra

Läs mer

om Södras virkespriser på webben sodra.com/virkespriser eller skanna QR-koden.

Aktiv skötsel för ett starkare arv

Naturvårdande skötsel förenar omtanke och ansvar i ett hållbart familjeskogsbruk. Kontakta din rådgivare för att ta hand om dina naturvårdsområden under 2026.

Läs mer på:
sodra.com/ns

Skogsägaravtal – ett tryggt stöd som ger aktivt skogsägande

Läs mer

om om tjänsten
Skogsägaravtal
på webben sodra.com/skogagaravtal
eller skanna
QR-koden.

Det första året med tjänsten Skogsägaravtal har gett flera skogsägare ett mer strukturerat och förutsägbart stöd i skötseln av sin skog. Arbetssätten har utvecklats och rådgivarna beskriver hur dialogen med skogsägare har blivit både tydligare och mer individanpassad, något som passar familjeskogsbrukets styrka i mångfald av perspektiv och drivkrafter.

Skogsägaravtalet, som lanserades i januari 2025, syftar till att du som skogsägare ska få ett långsiktigt, tydligt och tryggt stöd anpassat efter dina mål och din skog.

– Skogsägaravtalet passar alla skogsägare som vill utveckla sin skogsgård och önskar ett lyhört bollplank som kan hjälpa till med strukturen. Utifrån skogsägarens mål och drömmar levererar vi planering, genomförande och uppföljning som gör skogsägandet roligare, tydligare och mer aktivt, berättar Viktor Silve-mark, processutvecklare på Södra.

Under året har 100 rådgivare utbildats i det coachande förhållningssätt som är kärnan i tjänsten. Många av dem lyfter fram hur samarbetet med skogsägare har fördjupats och hur tjänsten ger bättre stöd för att utveckla varje skog utifrån ägarens mål och vilja.

Utvecklande och energigivande

Rådgivarna Gustaf Karlström och Victor Ljungar beskriver det första året med Skogsägaravtalet som både utvecklande och energigivande. Det är framför allt tre saker som återkommer i deras berättelser: tryggare beslut, mer långsiktighet och större delaktighet för skogsägaren.

– Det har varit roligt. Så som jag alltid velat jobba kan jag jobba nu, säger Gustaf. Det finns en tydlighet i rytmen över året som både jag och skogsägarna jag stöttar mår bra av.

När skogsägarens vilja blir styrande på riktigt

Skogsägaravtalet utgår från skogsägarnas egna mål, även när det innebär att tänka nytt. Gustaf berättar om en markägare som ville klimatanpassa sin skog, som hon uttryckte det, genom att gynna tall och löv framför planterad gran:

– Entreprenören hörde av sig flera gånger för att säkerställa att han uppfattat beskrivningen korrekt, och det hade han – det var helt i linje med markägarens mål. Och just det är poängen: rådgivningen ska alltid utgå från vad medlemmen vill, inte från en förvald standardlösning.

Trygghet att luta sig mot

Båda rådgivarna lyfter fram att avtalet ger en ny typ av stabilitet i en tid när både priser och förutsättningar förändras snabbt. De är överens om att fler skulle gynnas av att upptäcka Skogsägaravtalet.

– Det ger en trygg punkt. Oavsett vad som händer i omvärlden vet både jag och skogs-

ägaren vad vi ska göra och varför, säger Victor. Aktiviteten hos skogsägarna har ökat, och samtalen har blivit både öppnare och mer framåtblickande. Det känns att vi bygger något tillsammans.

Gustaf instämmer.

– Vi gör fler åtgärder vid rätt tidpunkt och det syns redan i tillväxten. Jag skulle inte bli

förvånad om vi ligger betydligt bättre till än genomsnittsfastigheten och det beror på att man vågar vara aktiv, i rätt tid.

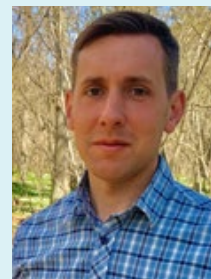
Victor och Gustaf berättar att de under året har sett hur tryggheten ökat, hur besluten blivit enklare att ta, och hur samtalen om skogens framtid blivit både ärligare och mer engagerade.

– Att få arbeta så nära skogsägarna, lyssna till deras drömmar och hjälpa till att förverkliga dem, har varit väldigt inspirerande och något jag ser fram emot att fortsätta med, säger Victor.

Text: Johanna Nilsson
Foto: Ejler Andersson och Södra

Rådgivarna Gustaf Karlström och Victor Ljungar beskriver det första året med Skogsägaravtalet som både utvecklande och energigivande.

Elisabeth och Catarina summerar sitt första år med tjänsten

Systrarna Elisabeth Karlsson Öhrnberg och Catarina Brandt var tidiga med att prova tjänsten och efter ett år konstaterar de att den lagda planeringen hållit. Allt som var tänkt att genomföras blev gjort tillsammans med deras rådgivare, och året bjöd inte på några oväntade hinder att ta hänsyn till.

De beskriver årsrapporten och uppföljningssamtalet som både bra och utförliga.

– Framför allt gav samtalet en trygghet i att alltid kunna ställa frågor när något dyker upp, stort som smått. Det har också hjälpt oss att utvecklas som skogsägare. Vi har fått en tydligare bild av för- och nackdelar med olika åtgärder, och en bättre förståelse för när saker görs och varför, säger Elisabeth.

När de sammanfattar sin upplevelse av tjänsten är omdömet positivt. De uppskattar överblicken de får och att allt räknas samman på ett tydligt sätt.

– Vi känner oss trygga med vår rådgivare, upplägget och tycker att tjänsten ger oss precis det stöd vi behöver. Det är också skönt att slippa fundera över virkespriserna när vi vet att vi får årets högsta pris. Så vi kommer fortsätta med tjänsten framöver, säger Catarina.

Efter ett år med Skogsägaravtalet står det klart att tjänsten inte bara skapar struktur – den ger också ett mer aktivt, tryggt och engagerat skogsägande, oavsett erfarenhet eller målsättning.

Text och foto: Johanna Nilsson

FOGMAKER

NORDIC

Skydda liv och investeringar!

Brandskydd för motorrum och andra slutna utrymmen

Vattendimma under högtryck kväver elden och kyler området länge för att förhindra återantändning. Systemet är automatiskt och oberoende av elektricitet, och kan nu fås med 100% PFAS-fri släckvätska. Fråga efter Eco1!

Fogmaker finns installerat i 300,000 fordon i mer än 60 länder.

Läs mer och hitta en partner nära dig på www.fogmaker.se!

Tryggve

– appen som gör ensamarbetet tryggare

Att arbeta ensam i skogen, i produktionen eller ute på vägarna är vardag för många. Därför lanserar Södra nu säkerhetsappen Tryggve – först för medarbetare i februari, och sedan för alla skogsägare och entreprenörer i april.

– Med Tryggve tar vi ett viktigt steg för att göra ensamarbetet tryggare. Appen är utvecklad för att ge snabb hjälp om något händer, utan att vara övervakande, säger Emelie Sandberg, arbetsmiljöspecialist på Södra Skog.

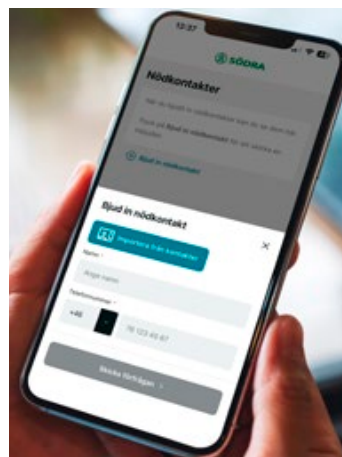
Ett stöd i vår gemensamma säkerhetskultur

Tryggve bygger på Södras grundprincip: Vi jobbar säkert eller inte alls. Appen är ingen ersättning för riskbedömning eller rutiner, men den är ett konkret extra skydd när något oförutsett händer.

– På Södra fokuserar vi mycket på säkerhet och har stor kunskap om de risker som våra medarbetare möter varje dag. I höstas fick vi genom en enkät till skogsägare värdefull information om risker och skador i skogsbruket. Alla åtgärder som kan göra arbetet tryggare för både medarbetare och medlemmar är viktiga, och vi tror att Tryggve verkligen kan hjälpa till med detta, säger Emelie.

Så fungerar Tryggve

I Tryggve ställer användaren in en säkerhetstimer inför ett riskfyllt arbetsmoment genom att uppskatta hur lång tid uppgiften förväntas ta. Om timern löper ut utan att användaren själv avslutar den, skickar appen ett automatiskt larm till de angivna nödkontakterna, tillsammans med den senaste positionen.

Kontakterna får både sms och pushnotis med en kartlänk.

– Det är en enkel design och funktionalitet i appen för att så många som möjligt ska kunna använda den, men för att den ska fungera behöver både ensamarbetaren och nödkontakten ha appen nedladdad på telefonen, berättar Emelie.

Lansering i två steg

I slutet på februari lanserades säkerhetsappen för alla medarbetare.

– Det är ett sätt att säkerställa att allt fungerar och att stödet är rätt dimensionerat i starten. Men appen är ordentligt testad under vintern och fungerar väl, säger Emelie.

I april släpps sedan Tryggve för skogsägare, entreprenörer och allmänheten.

– Vi vet att många skogsägare ofta arbetar ensamma i skogen och att anhöriga kan känna en oro för vad som kan hända. Det

Om Tryggve

I Tryggve kan du enkelt:

- Lägga in flera nödkontakter.
- Förlänga timern om arbetet drar ut på tiden.
- Ta emot eller skicka förfrågningar om att bli någons nödkontakt.

Positionen delas endast vid ett larm, aldrig i realtid. Det gör appen till ett tryggt stöd utan att innebära kontinuerlig övervakning.

känns bra att vi snart kommer kunna erbjuda ett enkelt och lätt-tillgängligt verktyg som kan göra stor skillnad när minuterna spelar roll, säger Emelie.

I samband med att appen släpps till skogsägarna ska även den nya funktionen "Säker hemkomst" introduceras. Där kan användaren ange när hen förväntas vara hemma. Om timern inte stängs av skickas ett larm till nödkontakterna med platsinformation.

– Det är samma funktionalitet som för timern, men mer specificerat för resor och transport mellan olika arbetsplatser. Många av Södras medarbetare reser i arbetet och i dagsläget kan det vara svårt för chef och kollegor att veta om man kommit hem som man ska. Det problemet kan Tryggve hjälpa oss med, avslutar Emelie.

Text: Johanna Nilsson
Foto: Martin Olofsson

Stora uppdateringar på gång i Min skogsgård

Under våren genomförs ett större teknikskifte i Min skogsgård. Under en kort period stängs möjligheten att redigera skogsbruksplanen, men förändringen banar väg för en modernare, mer stabil och användarvänlig tjänst. Samtidigt fortsätter utvecklingsarbetet med ny design, fler funktioner och bättre översikter, allt för att göra det enklare att äga och bruka skog.

Min skogsgård står inför en av sina största uppdateringar hittills.

– Vi bygger om från grunden för att Min skogsgård ska bli mer automatiserad, mer överskådlig och enklare att använda. På sikt ger det en helt annan stabilitet och öppnar för nya funktioner som efterfrågats länge. Det stora är att vi byter hela plansystemet, förklarar Christoffer Stampe, produktägare för Min skogsgård. Då stänger vi tillfälligt möjligheten för medlemmarna att redigera skogsbruksplanen under ungefär två veckors tid.

Christoffer Stampe, produktägare för Min skogsgård.

Det nya plansystemet innebär att man får in fjärrdata från Terra Labs, vilket medför många utvecklingsmöjligheter i Min skogsgård. För skogsägare innebär det att framskrivningar och uppdateringar av skogsbruksplanen kommer att ske mer automatiskt än tidigare. Fokus flyttas från administration till själva skötseln.

– Skoglig data kommer att

uppdateras automatiskt. I stället blir det viktigare för skogsägarna att hålla sina åtgärder uppdaterade, vad de planerar eller genomför utan Södras inblandning, säger Christoffer.

Så småningom kommer alla medlemmar i Södra att kunna ta del av en automatisk avdelningsindelning, även de som inte har köpt en skogsbruksplan. Den data som tidigare fanns i begränsad form blir mer tillgänglig.

Ny design – modern, tydlig och enklare att använda

I samband med teknikuppgraderingen passar teamet på att lyfta designen i Min skogsgård. Appen ska följa senaste rekommendationer från Apple och Google, vilket ger en snabbare, tillgängligare och mer intuitiv upplevelse.

– Designen var från 2020 och tekniken ännu äldre. Nu lyfter vi allt till modern standard, berättar Christoffer.

Planeringsverktyg på väg – enklare att skapa din egen budget

Ett längre steg framåt är utvecklingen av ett nytt planeringsverktyg. Det ska ge en tydlig översikt över ekonomin i skogen och göra det möjligt att planera åtgärder flera år framåt.

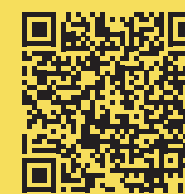
– Det blir ett bättre budgetverktyg än idag, med översikter och

sammanställningar som gör det enklare att se hur planerade åtgärder påverkar både ekonomi och skogstillstånd, säger Christoffer.

De skogsägare som har långsiktiga samarbetsavtal får sina planeringar ifyllda av rådgivaren, men verktyget kommer att vara tillgängligt för alla medlemmar som själva vill bygga sin plan i Min skogsgård.

Text: Johanna Nilsson
Foto: Martin Olofsson

Läs mer om Min skogsgård på webben [sodra.com/minskogsgard](https://www.sodra.com/minskogsgard) eller skanna QR-koden.

GÅRDAR SÖKES!

KONTAKTA OSS – DET FRISTÅENDE FÖRETAGET

KUNSKAP – ENGAGEMANG – TRADITION – RESULTAT

Rolf Svensson
Lantmästare/Fastighetsmäklare
070-814 12 01

Johan Harrysson
Jägmästare/Fastighetsmäklare
073-051 45 11

LANTGÅRDAR
Jord & Skog: Förmedling, Rådgivning

Tel 0455-412 00, hk@lantgardar.nu, www.lantgardar.nu

Kennerth Eliasson är nöjd med sin första hyggesfria avverkning. Han tycker det är bra att debatten om hyggesfritt har kommit igång och att vi kan identifiera områden som är lämpliga.

Läs mer

om hyggesfritt skogsbruk på Södras webb sodra.com/hyggesfritt-skogsbruk eller skanna QR-koden.

Hyggesfritt kräver samsyn, långsiktighet och tydlig målbild

Ett år har gått sedan Södra lanserade tjänsten hyggesfri avverkning. Under året har både rådgivare och entreprenörer samlat på sig nya insikter, och skogsägare som Kennerth Eliasson i Åkaslätt har fått sina första erfarenheter av hur hyggesfritt fungerar i praktiken. I mötet mellan markägare, rådgivare och entreprenör formas nu en ny kunskap: hyggesfritt kräver samsyn, långsiktighet och en tydlig målbild för skogen som ska växa vidare.

Hyggesfri avverkning är en tjänst för skogsägare som vill sköta sin skog utan att skapa hyggen. I stället tas enstaka träd eller mindre grupper ut över tid, så att skogen alltid förblir trädbevuxen. Metoden passar bäst i skiktade bestånd där det redan finns variation i ålder, trädslag och struktur – och där skogsägaren har tydliga mål för hur skogen ska utvecklas på lång sikt.

Södra har tagit fram tjänsten för att möta ett växande intresse bland medlemmar som efter-

frågar alternativ till traditionellt trakthyggesbruk. Andelen utförda hyggesfria avverkningar ökar, även om det fortfarande handlar om blygsamma nivåer på runt 1 000 hektar.

Kvalificerad rådgivning

– Många vill bevara mer av skogskänslan, gynna biologiska värden eller värna sociala och estetiska värden. Genom att utbilda rådgivare och bygga upp kompetens kring hyggesfria metoder kan vi ge kvalificerad

rådgivning och erbjuda ett kvalitetssäkrat utförande där metoden anpassas efter skogens förutsättningar och skogsägarens mål, säger Christian Lyckehed, chef rådgivning på Södra.

En av dem som har provat tjänsten är Kennerth Eliasson på sin fastighet i Åkaslätt utanför Växjö. Kennerth är väl insatt i debatten om hyggesfritt.

– Jag tycker det är bra att diskussionen om hyggesfritt har kommit i gång. Det gör att man kan identifiera områden som är

lämpliga. Att utveckla skog är så långa processer, så man ska vara försiktig med att bli för likriktad, utan i stället ha många bollar i luften samtidigt. Risken med för stor likriktning är att man gör fel på allt. Ingen vet vad som behövs om 50-100 år, därför behövs en blandning.

För två år sedan köpte Kennerth till en fastighet till den han redan äger sedan 1985. På den nya fastigheten fanns ett område på fem hektar där skogsbruksplanen beskrev beståndet

Johnny Ekedahl, rådgivare på Södra, hanterade Kennerths hyggesfria avverkning. – Vi måste få fram markägarens målbild, det finns inga rätt eller fel, säger han.

som olikåldrigt och att det skulle vara utan åtgärd.

– Jag tänkte att detta område borde vara perfekt för hyggesfritt. Det fanns riktigt gammal skog och yngre skog. Det har aldrig skötts enligt trakthyggesbruk, utan man har alltid plockat lite grand. Lite tog stormen Gudrun också. Jag kände att jag ville fortsätta på samma sätt, säger Kennerth.

Markägarens målbild

Kennerth tog kontakt med sin rådgivare Johnny Ekedahl, som delade hans uppfattning.

– I samråd med medlemmen beskriver jag i traktdirektivet hur

uppdraget ska utföras och gör en provstämpling för att visa hur det är tänkt. Det finns inget facit, inga rätt eller fel – förutom att vi måste hålla oss inom lagens krav. Det är markägarens målbild vi måste få fram, säger Johnny.

Hösten 2024 gjordes den hyggesfria avverkningen på Kennerths fastighet.

– Jag är mycket nöjd med resultatet. Jag tänker att jag ska plockhugga igen om 8-10 år. Jag tyckte att nettot på avverkningen blev bra, men nu är det förstas höga priser. I vår väljer jag att plantera lite i luckorna, men det finns inga rekommendationer om det – det är mitt eget val. Det kommer också en hel del självföryngring. Det är ju så här skogen sköttes förr i tiden innan det fanns stora maskiner, säger Kennerth.

Första uppdraget

För entreprenören Mats Svensson, som äger Smålands skogsservice, påtalar att hyggesfritt blev uppdraget hos Kennerth hans första hyggesfria avverkning.

– Inga åtgärder var gjorda på området, så vi fick göra nya stickvägar för att kunna ta de äldsta träden. Jag använde min slutavverkningskördare – man behöver stora maskiner, antingen slutavverkningsmaskin eller en

Mats Svensson, ägare av Smålands skogsservice, påtalar att hyggesfritt kräver mer planering och att dialogen är mycket viktig.

större gallringsmaskin eftersom det är de stora träden som ska tas ner, säger Mats.

För Mats är det tydligt att hyggesfritt handlar om samsyn och planering.

– Det viktigaste är dialogen. Markägaren kan ha en vision, rådgivaren en annan och entreprenören en tredje. Därför är det viktigt med dialog så det inte blir missförstånd – och gärna också stämma av under tiden. "Är det så här du har tänkt dig?"

Kräver planering

Hyggesfritt kräver också mer planering än trakthyggesavverkning. – Själva huggningen är kanske

inte dyrare än en vanlig gallring, men det krävs mer planering. Det är planeringen som kostar lite extra, säger han.

I det aktuella beståndet har Johnny och Kennerth redan lagt en plan för framtiden.

– Kennerth önskar att vi huggar om 8-10 år. Vi har bestämt vilka luckor som ska plockas fram och därmed vilka träd som ska tas nästa gång, och gallrat lite runt dem så de får ljus och kan lägga på sig lite extra. Det är svårt att säga vad nettot blir. Man får inte stirra sig blind på resultatet i kronor – ibland får det kosta lite om man vill ha ett särskilt utseende eller värde i skogen. Kostnaden varierar med storleken på uppdraget och hur beståndet ser ut, säger Johnny.

Nya möjligheter

Hyggesfritt är en metod som ger nya möjligheter för den som vill utveckla sin skog på ett alternativt sätt. Med fortsatt dialog, planering och nyfikenhet fortsätter både skogsägare, rådgivare och entreprenörer att bygga erfarenhet inför framtiden.

Text: Åsa Wernersson
Foto: Åsa Wernersson och privat

Området kommer att huggas om 8-10 år. Det är bestämt redan nu att dessa träd kommer att avverkas. Därför har det gallrats runt dem så de får extra ljus så de kan lägga på sig lite extra.

Bra mäklare växer inte på träd

Vi delar din passion för lantliv, gårdar och skog. På Residence Christie's arbetar ett dedikerat gårdsteam med åtta certifierade gårdsmäklare, med bakgrunder som jägmästare, agronomer och lantmästare, vars arbetsområde täcker hela södra och Mellansverige.

Varmt välkommen att kontakta oss för en förutsättningslös dialog om hur vi på bästa sätt kan tillvarata dina önskemål. Diskretion garanteras.

rc.se

Vår gemensamma strategi – Från en familj till en annan

Södras gemensamma strategi ger oss en tydlig riktning framåt och vägleder oss i de förflyttningar vi ska göra. Vår strategi heter Från en familj till en annan.

Södra är bron mellan skogsgården och konsumenten, där vi hela tiden strävar efter att få ut det mesta av både värdet i skogen och av kundnyttan vi skapar. På så sätt förädlar och förnyar medlemmar och medarbetare tillsammans skogsgårdens värden, om och om igen.

Genom vår ekonomiska modell, Södra-modellen, får varje gård del av det mervärde vi skapar i Södra och vår kooperativa ägarform ger både ett unikt engagemang och långsiktighet. Denna affärsmodell är unik och är utgångspunkten för vår strategi. (Läs mer om Södra-modellen på sidan 24.)

Fem huvudområden

Strategin har ett ramverk med fem huvudområden som kommer att hålla över tid. Inom varje huvudområde finns strategiområden som ger en mer fördjupad bild och som kan förändras.

• Människor och kultur i centrum

I centrum för vår strategi och i hela vår verksamhet står människor och kultur. Våra värderingar är gemensamma och vägleder oss i det dagliga arbetet. Vi sätter säkerheten först, är värderingsstyrda i vårt ledarskap, agerar demokratiskt, drar nytta av digitaliseringsmöjligheter och har en jämlik och inkluderande kultur.

Strategiområden: Hälsa och säkerhet; Värderingsstyrt ledarskap och kompetensförsörjning; Mångfald, jämställdhet och inkludering

• Stärkt skogsägarskap och lönsamhet för skogsgården

Skogen efterfrågas på allt fler sätt, konkurrensen om skogsråvaran ökar och skogsägarskapet är i förändring. Vi strävar efter att framtidssäkra Kooperationen, stärka skogsägarskapet samt utveckla ett relevant, lönsamt och hållbart erbjudande för skogsgården. Vitala skogar med hög tillväxt är en central del där vi arbetar för ett skogsbruk som står starkt inför ett förändrat klimat, med fokus på motståndskraftiga ekosystem och långsiktig produktionsförmåga i balans med viltet i skogarna.

Strategiområden: Framtidens Kooperation (läs mer om det här intill); Skogsgårdens erbjudande och affär; Vitala skogar med hög tillväxt

• Ledande erbjudande till våra kunder och konsumenter

I ett läge med underskott på skogsråvara och ökad konkurrens på marknaden ställs allt högre krav på bland annat hållbarhet och resurseffektivitet. Vi måste därför anpassa processer och erbjudanden för att säkerställa att vi förblir en långsiktig partner för våra kunder. Det handlar både om att hitta nya användningsområden för befintliga produkter och att ta fram nya och hållbara erbjudanden.

Strategiområden: Kundenpassat erbjudande; Kommunikation och position

• Optimerad värdekedja från skogsägare till kund och konsument

I värdekedjan mellan familjeskogsbruket och våra kunder och konsumenter flödar råvara, kunskap, tjänster och data. Förbättrade processer och styrverktyg ska öka vår konkurrenskraft, datadrivet beslutsfattande ska öka effektiviteten, och med effektivitet i världsklass är det systematiska förbättringsarbetet en naturlig del av vardagen.

Strategiområden: Digital växtkraft; Konkurrenskraftig industri

• Hållbart brukande av skogen och jordens resurser

Klimatförändringarna påverkar skogsekosystemet på flera sätt. Vi behöver tillgodose våra behov av råvara för att klara klimatomställningen och samtidigt se till att det sker på ett sätt som inte utarmar den biologiska mångfalden. Klimatförändringarna innebär också ökad efterfrågan på produkter och tjänster med lågt klimatavtryck.

Strategiområden: Klimatneutralitet och cirkularitet; Biologisk mångfald

Text: Carin Bengtsson
Foto: Södra

”Nu vidareutvecklar vi vår Kooperation”

Under 2025, som av FN utsågs till Kooperationens år, gjordes ett omfattande arbete inom det nya strategiområdet Framtidens Kooperation. Tillsammans med förtroendevalda har arbetssätt utvecklats som stärker den lokala kooperativa verksamheten och skapar bättre förutsättningar för samverkan mellan medlemmar och den operativa organisationen.

Södra är en ekonomisk förening – en unik företagsform där engagerade och kunniga ägare tillsammans med medarbetare bygger värde genom starka demokratiska processer och ett långsiktigt ansvarstagande. Det kooperativa perspektivet har historiskt varit en grund för Södras framgång – men för att framtidssäkra föreningen behöver vi nu ta nästa steg, menar Carl-Johan Olsson, ansvarig Kooperation på Södra.

– I en tid när konkurrensen om råvara, kapital och kompetens ökar, behöver vi tydligare visa hur vår kooperativa modell skapar konkret värde – för medlemmarna, för samhället och för vår affär. Syftet med det nya strategiområdet Framtidens Kooperation är därför att vidareutveckla och synliggöra Kooperationens konkurrenskraft, relevans och attraktionskraft i en föränderlig värld. Vi vill stärka Södras position som ledande Kooperation, säger han.

Carl-Johan Olsson, ansvarig Kooperation på Södra.

Kooperativa utvecklingsresan

Södra vill vara en attraktiv förening att engagera sig i, med väl fungerande demokratiska processer och arbetssätt som leder till de strategiska förflyttningar som Södra ska göra. Det kanske viktigaste och största arbetet inom Framtidens Kooperation är därför det som kallas den kooperativa utvecklingsresan, där sex av ledamöterna i förvaltningsrådet har deltagit.

– Genom åren har allt fler uppgifter lagts på de förtroendevalda och uppdragen har tenderat att svälla. Inom den kooperativa utvecklingsresan har vi därför gjort det tydligt vad det innebär att vara förtroendevald i Södra och vilka frågor man ska jobba med. Arbetet, som nu går in i sitt slutskede, har bland annat lett fram till förändrade arbetsformer för förtroenderåden. Efter beslut i förvaltningsrådet kommer de börja implementeras efter årsmötena, berättar Carl-Johan.

Öka medlemsengagemanget

Ett annat mål för arbetet i den kooperativa utvecklingsresan är att göra det mer attraktivt att engagera sig som förtroendevald i Södra. Det innebär att titta på nya former för delaktighet och hur de goda kompetenser som finns i medlemsledet kan fångas upp och nyttjas. För Therese Claesson, ordförande i Njudung skogsbruksområde, har detta arbete varit extra angeläget.

– I vår grupp har vi haft många olika bakgrunder, förutsättningar och erfarenheter och det har verkligen märkts, att precis som vi som skogsägare har olika förutsättningar i vår skog har vi olika förutsättningar när det gäller arbetet i förtroenderådet. För att nå vårt mål är det därför viktigt att ramarna vi tar fram kan och får anpassas till de lokala förutsättningar som finns. På så sätt kan vi få fler att

känna engagemang och möjlighet att bidra. Vi ska helt enkelt ta vara på det som funkar, men där det inte funkar, ska vi ge förslag på sätt att förändra, säger hon.

För Therese har deltagandet i arbetet med den kooperativa utvecklingsresan kanske varit extra värdefullt.

– Som nyvald ordförande i förtroenderådet kom jag på det här viset direkt in i ett sammanhang och fick kontakter och lärdomar som har hjälpt mig mycket i mitt arbete att företräda medlemmarna i Njudung. Det här sättet att fokusera på viktiga kooperativa frågor är bra, men som med allt annat har ett tydligt mål och syfte varit avgörande för att det ska gynna Södra och oss medlemmar, säger hon.

Therese Claesson, ordförande i Njudung skogsbruksområde.

Södra-modellen och kunskapsdelning

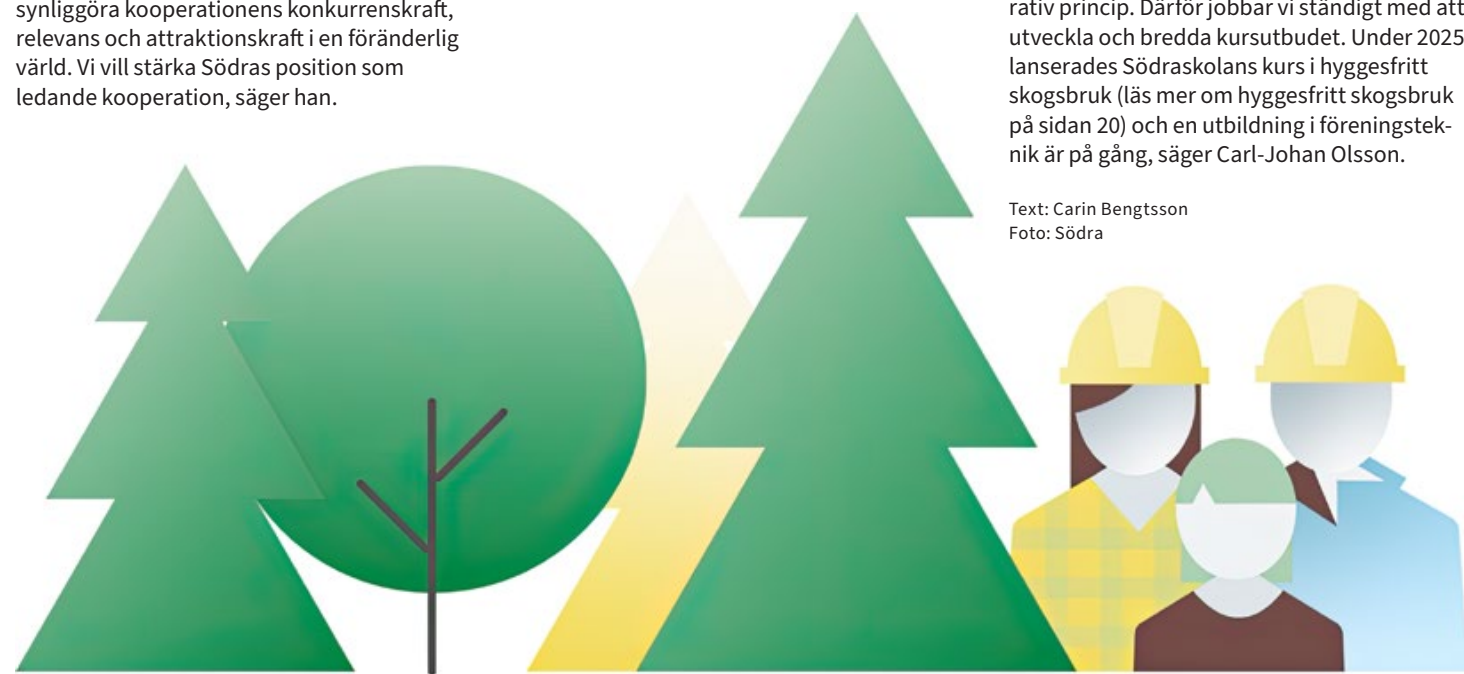
Under hösten inleddes ett arbete för att göra Södra-modellen, Södras ekonomiska modell, mer tillgänglig och lätt att förstå.

– Målet är att ta fram pedagogiska verktyg som på ett enkelt sätt förklarar vad modellen innebär och hur den fungerar i praktiken. Det ska stärka förståelsen för hur Södra drivs och hur varje medlem kan påverka, berättar Carl-Olsson. (Läs mer om Södra-modellen på sidan 24.)

En annan viktig förutsättning för att ytterligare kunna stärka Södras position som ledande Kooperation är ett väl fungerande system för kunskapsdelning.

– Kunskap och lärande är en viktig kooperativ princip. Därför jobbar vi ständigt med att utveckla och bredda kursutbudet. Under 2025 lanserades Södraskolans kurs i hyggesfritt skogsbruk (läs mer om hyggesfritt skogsbruk på sidan 20) och en utbildning i föreningsteknik är på gång, säger Carl-Johan Olsson.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Södra

Stärkt skogsägarskap med Södramodellen

Som medlem i Södra får du både betalt för den råvara du levererar och del av den vinst som genereras i industrin. Sättet att fördela vinsten som skapas i den gemensamt ägda industrin när skogsråvaran förädlas till olika produkter kallas Södramodellen.

– Södramodellen ger trygghet och långsiktig möjlighet till bättre ekonomi för din skogsgård och stärker på så sätt skogsägarskapet, säger Paul Christensson, styrelseledamot i Södra.

När du levererar virke till Södra får du alltid ett konkurrenskraftigt pris, oavsett eventuell framtida utdelning. Södra betalar också alla medlemmar lika mycket för samma prestation.

– Likabehandling är en viktig princip i en Kooperation som bygger på rättvisa, transparens och långsiktighet. Det är något som skiljer oss från andra aktörer i branschen. Vi har under senare år tagit viktiga steg för att ytterligare öka transparensen och tryggheten i affären, säger Paul Christensson.

Men du som är medlem och levererar till Södra får inte bara betalt för din skogsråvara. Du får också möjlighet till extra avkastning från våra gemensamma industrier.

Södras uppdrag

Vi börjar från grunden. Södras uppdrag är att förädla och förnya värdena på din skogsgård, där lönsamhet är en viktig del. När du säljer din skogsråvara till Södra tas den om hand av och förädlas i den egna industriverksamheten. Den blir till förnybara och klimatsmarta produkter – massa, trä, byggsystem, flytande bioprodukter och energi – som säljs på en global marknad.

Ungefär hälften av vinsten från industrin går till investeringar och utveckling för att hålla Södra finansiellt starkt och skapa fortsatt tillväxt. En välinvesterad och konkurrenskraftig industri är en viktig förutsättning för en trygg avkastning för din skogsråvara.

Paul Christensson, styrelseledamot i Södra.

Del av vinsten

Men vinsten går inte bara till investeringar. Den kooperativa ägarformen innebär samtidigt att du som är medlem, förutom det virkesaffären ger, får del av vinsten. Sett över en konjunkturcykel är du, tillsammans med alla andra medlemmar, med och delar på cirka hälften av vinsten i industrin. Vi kallar detta för Södramodellen.

Syftet med modellen är att premiera de medlemmar som deltar i föreningens verksamhet genom att långsiktigt leverera sin råvara till Södra, förklarar Paul Christensson.

– Vinstdelningen ger dig som medlem avkastning både på det virke du levererat det senaste året och det insatskapital du bidrar med. På så sätt fortsätter värdet på det virke som du säljer till Södra att växa år efter år, långt efter att virkeslikviden har betalats ut.

Deltagande i värdeskapande

Paul menar att medlemmarnas deltagande i föreningens värdeskapande är en viktig kooperativ princip som tillsammans med

de demokratiska processer, där varje medlem har en röst, bygger Södras framgång över tid.

– I Södra är du som medlem inte bara leverantör – du är ägare av industrin och föreningen som ligger till grund för Södramodellen. Tillsammans med alla andra medlemmar är du på så sätt med och bygger värde, säger han.

Men hur påverkas då utdelningen om det går dåligt för Södras industrier? Kan jag räkna med utdelning varje år?

– Styrelsen lägger varje år fram ett förslag på utdelning som det sedan är upp till föreningsstämman att besluta om. Ett

sämrare resultat ger självklart mindre utrymme för utdelning än ett bättre, men vi strävar efter jämnhet mellan åren och över en konjunkturcykel (10-årsperiod). Tittar vi historiskt har Södramodellen skapat stort värde för skogsgården, avslutar Paul Christensson.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Gustav Sandstedt och Alexander Hall

Läs om styrelsens förslag till vinstdelning för 2025 på sidan 5.

Uppdaterad vinstpolicy gynnar aktiva medlemmar

Vid extra föreningsstämma den 25 november 2025 togs beslut om ett tillägg i stadgarna som gynnar aktivt deltagande i föreningen. Uppdateringen innebär att styrelsen har möjlighet att använda virkesleverans som bas för insatsemissioner. I praktiken innebär det möjlighet att ge insatsemissioner på nyligen gjorda leveranser.

– Det stärker kopplingen mellan vinstdelning och leveranser, något som den aktive medlemmen tjänar på, säger Paul Christensson, styrelseledamot i Södra.

Så här fungerar Södramodellen

1 Medlemmarnas samlade virkesaffär – Medlemmarnas virkesaffär med Södra till konkurrenskraftiga priser lägger grunden till att skapa förädlingsvärde i industrin och därmed vinstdelning. 2 eller 4 procent (varje medlem väljer själv nivå) av virkespriset går till ditt inbetalda insatskapital som byggs upp över tid.

2 Förädlingsvärdet – Ditt virke levereras till Södras industrier där det förädlas till förnybara produkter som massa, trä, byggsystem, energi och biokemikalier.

3 Vinstdelning och industrinvesteringar – 50 procent av vinsten över tid går till medlemmarna som vinstdelning. Den andra halvan blir till investeringar och utveckling av våra gemensamma industrier. Vinstdelningen baseras på de leveranser du gjort under året eller tidigare år och kan vara i form av utdelning (betalas ut direkt) eller insatsemission (läggs till insatskapitalet och står kvar i Södra). Södras styrelse lägger förslag till vinstdelning som föreningsstämman sedan beslutar om.

Vinstdelningen kan fördelas med olika verktyg:

- 4a Vinstdelning årets leveranser** – Vinstdelning beräknat på värdet och/eller volymen av de skogsprodukter som du levererat under året:
- Utdelning i procent eller kronor på värdet eller volymen av dina leveranser
 - Insatsemission*, vinstdelning som ger dig emitterat insatskapital. *Nytt verktyg som inte kommer att användas förrän tidigast vid vinstdelningen för 2026.*
- 4b Tidigare leveranser (insatskapital)** – Vinstdelning på ditt insatskapital, som byggs upp av tidigare leveranser:
- Utdelning i procent på ditt emitterade insatskapital
 - Utdelning i procent på ditt inbetalda insatskapital
 - Insatsemission som ger dig emitterat insatskapital.

** Insatsemission är överföring av gemensamt ägt kapital i Södra till individuellt kapital som medlem har rätt till utdelning på.*

Sälja Gården?

Areal har förmedlat tusentals fastigheter och vet hur man hittar vägen till en lyckad fastighetsaffär. Hitta din mäklare på vår hemsida. Välkommen!

areal.se | info@areal.se | 070-402 91 07

Leverantörskod visar vägen för ansvarsfullt agerande

En leverantörskod för medlemmar i Södra har nu tagits fram. Den ger tydliga riktlinjer för de skyldigheter och det ansvar du som medlem har när du gör affärer med Södra. – På Södra sätter vi människa och kultur i centrum där ett bra beteende mot varandra är grunden. Leverantörskoden ger oss en tydlighet i detta vilket jag tror kommer att ge medarbetaren trygghet i mötet med medlemmen, säger Christian Lyckehed, chef för rådgivning på Södra Skog.

Södras värderingar – fötterna på marken, örat mot omvärlden och blicken framåt – beskriver hur vi tillsammans ska agera. Dessa värderingar har omsatts till mer konkreta riktlinjer och beteenden för vad som är viktigt för Södra och vårt varumärke genom den kooperativa etiska koden för förtroendevalda, uppförandekoden för Södras medarbetare och representanter samt Södras leverantörskoder.

Koderna bygger på lagstiftning, internationella regelverk och principer som Södra har ställt sig bakom. Där beskrivs vårt ansvar genom omsorg om människorna i värdekedjan,

ansvarsfulla affärer samt hållbart brukande av skogen.

Södra, som agerar på en global marknad, måste försäkra sig om att alla leverantörer lever upp till lagar, regler och de krav Södra ställer på sina leverantörer. Södra tillämpar därför en omfattande leverantörskod för de större företag som vi köper varor och tjänster av.

Anpassad för skogsägare

Fram tills nu har vi dock saknat riktlinjer för hur affärerna med den största kategorin leverantörer – medlemmarna – ska gå till.

– Vi har fått kritik, både i intressentdialoger och från

medarbetare som gör affärer med medlemmarna, för att vi inte har haft en leverantörskod anpassad till de förhållanden som gäller för skogsägare och brukare av skog, berättar Carl-Johan Olsson, ansvarig kooperation på Södra.

– Därför har vi nu tagit fram en särskild leverantörskod för medlemmar som innehåller tydliga riktlinjer för de skyldigheter och det ansvar som du som leverantör har mot Södra.

Den nya leverantörskoden

Christian Lyckehed, chef för rådgivning på Södra Skog.

gäller både medlemmar i Södra och andra skogsägare och brukare av skog som levererar skogsråvara till eller köper tjänster av Södra. Med leverantörer avses skogsägare och brukare av skog som Södra ingått avtal med (både muntliga och skriftliga), och underleverantörer som har anlitats av

skogsägaren/skogsbrukaren i dennes verksamhet. Du som leverantör måste därför se till att de eventuella underleverantörer som du anlitat (till exempel

företag som utför röjning eller grävarbeten) följer denna leverantörskod eller likvärdiga krav.

Efterfrågad av verksamheten

Inom Södra Skog har man länge efterfrågat en leverantörskod för medlemmar. Christian Lyckehed är därför glad över att den nu finns på plats.

– Tyvärr har vi sett fall där medarbetare i Södra bemötts på sätt som är helt oacceptabla, till exempel genom hot eller sexuella trakasserier. Även om sådana situationer är ovanliga är det viktigt för oss att vara tydliga med var vi står, både för att våra medarbetare ska känna sig trygga och för att vi ska kunna agera när det behövs. Leverantörskoden för medlemmar blir här ett värdefullt stöd, säger han.

Här intill presenterar vi en sammanfattning av leverantörskoden för medlemmar.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Studio Ny och Alexander Hall

Sammanfattning av leverantörskoden för medlemmar

Principerna i leverantörskoden för medlemmar baseras bland annat på lagstiftning, Södras policyer, direktiv och riktlinjer. Koden utgår från tre viktiga principer:

- Att visa omsorg om alla människor i värdekedjan
- Att göra ansvarsfulla affärer
- Att bruka skogen och jordens resurser hållbart

Omsorg om andra

I Södra sätter vi alltid hälsa och säkerhet först och vi arbetar för att stödja och främja internationellt erkända mänskliga rättigheter. Har du som leverantör till Södra anställda ska du erbjuda dem en trygg arbetsplats, det vill säga följa nationell lagstiftning och arbeta aktivt för att helt undvika olyckor och ohälsosamma förhållanden. I Södra har vi nolltolerans mot diskriminering och trakasserier och verkar för mångfald, jämställdhet och inkludering.

Alla dina medarbetare ska erbjudas arbetsvillkor som lägst motsvarar vad som gäller enligt lag och gällande avtal. Du ska respektera och följa skyldigheter gentemot de anställda enligt nationella lagar och gällande avtal om bland annat lön, arbetstid, socialt skydd och försäkringar. Har du anställda som verkar i Sverige ska du ha kollektivavtal eller motsvarande.

I Sverige råder föreningsfrihet. Är du leverantör med anställda ska du därmed erkänna och respektera dina medarbetares rätt att exempelvis vara fackligt

anslutna för att ta tillvara sina rättigheter.

Södra accepterar inte tvångsarbete eller barnarbete. Sådant arbete får alltså inte förekomma i verksamheter som drivs av dig som leverantör, eller av de underleverantörer du anlitar.

Ansvarsfulla affärer

Södra har nolltolerans mot all form av korruption. Det innebär att du som leverantör inte får ge eller ta emot mutor eller annan otillåten ersättning för att till exempel skapa affärer eller skynda på beslut. Alla former av försök att påverka affärs- eller myndighetsbeslut är strikt förbjudna.

Södra strävar efter att konkurrera på ett rättvist och ärligt sätt och i enlighet med tillämplig konkurrenslagstiftning. Du som leverantör ska följa denna lagstiftning och får inte befatta dig med konkurrensbegränsande samarbeten eller agerande som förhindrar, begränsar eller snedvrider konkurrens.

Hållbart brukande

I Södra arbetar vi för att minska miljö- och klimatpåverkan. Vi verkar också för cirkulära flöden och för en rikare biologiska mångfald och för att skogsbruk ska bedrivas på ett aktivt och hållbart sätt.

Du som leverantör ska följa de lagar och regler är tillämpliga för dig i din egenskap av skogsägare/-brukare av skog. Du ska verka för att skogsbruket bedrivs på ett aktivt, ansvarsfullt och

långsiktigt sätt där hänsyn tas till naturvärden, sociala värden och kulturvärden. Som exempel kan detta göras genom att erbjuda certifierad råvara eller genom att råvaran lever upp till kraven för FSC® Controlled Wood.

Efterlevnad, uppföljning och rapportering

När du ingår avtal med Södra accepterar du kraven i leverantörskoden och är därmed skyldig att leva upp till dem. Du ansvarar också för att säkerställa att eventuella underleverantörer följer koden eller likvärdiga krav. Om du inte följer kraven i leverantörskoden kan Södra komma att vidta åtgärder – vilka dem är framgår av de avtal du ingår med Södra.

Som leverantör godkänner du också att Södra, eller tredje part som Södra utser, har rätt att kontrollera och utvärdera hur du efterlever kraven i leverantörskoden. Misstänker eller upptäcker du avvikelser från bestämmelserna i koden ska du direkt ta kontakt med Södra, till exempel genom din ordinarie kontakt hos oss, avtalsansvarig eller Södras visseblåsarfunktion. Visselblåsarfunktion kan användas om det förekommer missförhållanden av en sådan karaktär att det finns ett visst allmänintresse i att informationen kommer fram, till exempel bedrägerier, diskriminering, fara för hälsa och säkerhet eller fara för allvarlig miljöskada.

Rutin för hantering av oacceptabla beteenden

I Södra råder nolltolerans mot kränkningar och trakasserier – sådana beteenden är inte oacceptabla. Även om det är ovanligt så förekommer det dock att medlemmar kränker eller trakasserar medarbetare i Södra. Därför har en särskild rutin för hur sådana ärenden ska hanteras tagits fram – Riktlinjer vid misstänkt kränkande särbehandling, diskriminering hot, våld och utpressning.

– I leverantörskoden för medlemmar beskrivs vad som är oacceptabla beteenden. Riktlinjen beskriver i sin tur hur sådana be-

teenden ska hanteras om de trots allt uppstår, och i riktlinjen ingår en rutin och arbetsdokument som ska fungera som stöd för de personer som ska utreda och hantera frågan lokalt, berättar Carl-Johan Olsson.

Leverantörskoden kan tillämpas i de fall det finns ett kontrakt med Södra. Om en medlem som betar sig illa och har kontrakt, exempelvis på ett avverkningsuppdrag, har Södra alltså möjlighet att avbryta det. Är beteendet av mycket allvarlig karaktär kan Södra dessutom stänga av medlemmen från att köpa tjänster av Södra.

Ska man stänga av en medlem från att köpa tjänster måste detta prövas i det kooperativa etiska rådet, som ger ett utlåtande. Detta utlåtande är ett råd, som man dock inte är skyldig att följa.

Kooperativa etiska rådet tillsattes i samband med den kooperativa etiska koden sjöattes. Dit kan man vända sig för att få råd i problem kopplade till koden som man inte kan lösa där problemet har uppstått.

Södras forskningsstiftelse gör skillnad för framtiden

Södras forskningsstiftelse fortsätter att stärka forskning som främjar familjeskogsbruken och skogsindustrin i södra Sverige. Under 2025 beviljades totalt nära 19 miljoner kronor till 17 olika forskningsprojekt. – I tider när skogsindustrin utmanas känns detta extra roligt och viktigt och vi ser fram emot resultaten och den kunskap som kommer bidra till att stärka familjeskogsbruken och den gröna omställningen, säger Olof Hansson, stiftelsens ordförande, Södramedlem och tidigare Södramedarbetare.

I över 30 år har Södras forskningsstiftelse bidragit till en rad framsteg på olika områden inom den biobaserade ekonomin med bland annat nya möjligheter till fossilfria produkter. Varje år delar stiftelsen ut 10-20 miljoner kronor i bidrag till olika projekt som främjar forskning och utveckling av familjeskogsbruken och skogsindustriell verksamhet i södra Sverige. Sedan starten 1995 har det blivit drygt 300 miljoner kronor till cirka 250 projekt.

Skapar ny kunskap

Södras forskningsstiftelse möjliggör nya lösningar som stärker skogsbrukets framtid och bidrar till forskningsprojekt på högskolor, universitet och institut.

– Vi har en lång historia av forskningssamarbeten där vi tillsammans med forskare skapar ny kunskap och utvecklar innovationer för framtiden, säger Henric Brage, ledamot i stiftelsens styrelse och chef för innovation och strategi på Södra.

Verksamheten i Södras forskningsstiftelse är fristående från Södra Skogsägarna ekonomisk förening, och det är avkastningen på stiftelsens egna kapital på cirka 350 miljoner kronor som delas ut till olika forskningsprojekt. Stiftelsen har två så kallade utlysningar per år, där öppna utlysningar varvas med olika teman. Vilka projekt som

ska tilldelas medel beslutas av stiftelsens styrelse, som består av fem ledamöter (se faktaruta). – Vårt arbete går ut på att bereda de ansökningar som kommer in och innan vi tar beslut se till så att de noga bedöms av interna specialister. Att förvalta stiftelsens kapital är så klart en annan viktig uppgift för oss, säger Henric Brage.

Olof Hansson, forskningsstiftelsens ordförande och Henric Brage, ledamot i stiftelsens styrelse och chef för innovation och strategi på Södra.

Tidigare år har de riktade utlysningarna av medel från Södras forskningsstiftelse haft teman som biologisk mångfald i den sydsvenska skogen, ökad skogstillväxt och effektivt resursutnyttjande i skogsindustrin. Under 2025 beviljade stiftelsen totalt nära 19 miljoner kronor till 17 olika forskningsprojekt varav sju gick till projekt med fokus på kolbalans i skogliga värdekedjor. Det är ett område som är centralt för att stärka skogens roll i klimatomställningen och utveckla klimatpositiva lösningar.

Bred uppsättning projekt

Stiftelsens senaste utlysning under hösten 2025 resulterade i en bred uppsättning av viktiga forskningsprojekt inom flera centrala områden för skogssektorns utveckling.

– De nya projekten omfattar forskning om skogsbruk och skoglig förädling, med fokus på genetisk utveckling, naturlig förnyring och mer klimattåliga skogar, liksom studier av samspelet mellan skog och vilt. Medel beviljades också till projekt inom träbyggande och biobaserade material, såsom brandskydd av träpanel, utveckling av cellulosa-baserade biokompositer och nya produkter baserade på lövträ. Forskningen spänner även över framtida energilösningar, där lignin undersöks som komponenter i ny batteriteknik, berättar Henric Brage.

Syftet med Södras forskningsstiftelse är att tjäna som ett komplement i ett större finansieringslandskap kopplat till forskning inom väl valda områden.

Länge var verksamheten relativt anonym, men på senare tid har stiftelsens styrelse haft fokus på att göra den mer känd, vilket man har delvis lyckats med menar Henric Brage.

Sprida resultaten

– Vi får nu allt fler ansökningar i samband med våra utlysningar, vilket vittnar om ett ökat intresse. Men framåt vill vi sätta ännu större fokus på att sprida resultaten av de forskningsprojekt som vi är med och finansierar, främst till medlemmar och medarbetare. I det här numret av Södrakontakt berättar vi om forskningen kring tillväxtstörningar på tall (läs mer här intill), avslutar han.

Nästa möjlighet att söka bidrag från Södras forskningsstiftelse blir under våren 2026. För mer information, håll koll på Södras webb [sodra.com](#).

Text: Carin Bengtsson
Foto: Joel Dittmer och Alexander Hall

Styrelsen för Södras forskningsstiftelse

Olof Hansson (ordförande) – Södramedlem och tidigare Södramedarbetare

Henrik Andersson – Södramedlem och medlemschef på Södra

Henric Brage – chef för Innovation och Strategi på Södra

Ann-Charlotte Larsson – Linnéuniversitetet

Charlotte Bengtsson – Skogforsk

Högt kväveinnehåll och varierande vintertemperatur ökar risken för tillväxtstörningar på tallplantor

Tallplantor med högt kväveinnehåll och som utsätts för stora temperaturväxlingar under vintern löper ökad risk att drabbas av tillväxtstörningar. Det visar nya studier finansierade av Södras forskningsstiftelse.

– Resultatet har gett oss större insikt i problemet med dubbel skottskjutning (prolepsis), flertoppighet och flerstammighet, men för att bättre förstå både orsaker och konsekvenser behöver vi följa plantorna över en längre tid, säger Oscar Nilsson, forskare i skogsskötsel på Skogforsk.

Problemet uppmärksammades 2017, då skogsägare i östra Småland började rapportera om ovanligt buskiga ungtdallar.

Många plantor sköt ett extra toppskott under samma säsong, och oron växte för hur detta skulle påverka framtida bestånd. Inventeringar visade snart att fenomenet förekommer i hela Småland, både i planteringar och självföryngringar, även om omfattningen varierar.

– Tillväxtstörningarna tycks påverka de flesta skogsägare ganska lite, eftersom det oftast verkar vara en övergående fas tidigt i omloppstiden, men i vissa fall håller det i sig upp i röjningsålder. Och vissa enskilda skogsägare är ganska hårt drabbade. När vi nu satsar på att öka andelen tall i våra skogar vill vi ju att den ska trivas och växa bra och därför är det angeläget att hitta förklaringar till problemet, säger Henrik Holmberg, senior skötselspecialist på Södra.

Kopplade till god tillväxt

Den forskning på tillväxtstörningar på tall som tidigare gjorts visar att de verkar vara kopplade till god tillväxt. Men för att ännu bättre förstå orsakerna har Oscar Nilsson på Skogforsk, med medel från Södras forskningsstiftelse, under en treårsperiod undersökt hur kvävenivå och vintertemperatur påverkar utvecklingen.

I försöken testades tre olika kvävedoser och tre vintertemperaturer – utomhus i rådande temperatur, i växthus med 4 grader och i växt-

hus där temperaturen skiftade mellan 4 och 12 grader varannan vecka. Resultatet visar att god tillgång på näring i form av kväve ökar förekomsten av tillväxtstörningar. Samtidigt fick plantor som utsattes för varierande vintertemperaturer störningarna i högst omfattning, även om andelen var ganska liten.

– Högt kväveinnehåll, vilket i förlängningen skulle kunna jämföras med bördig mark, samt varierande vintertemperatur tycks alltså öka risken för tillväxtstörningar på ungtdallar, konstaterar Oscar Nilsson.

Studien bekräftar också de sedan tidigare kända sambanden mellan de tre stadierna av tillväxtstörningar. En dubbel skottskjutning (prolepsis) ett år ökade risken för flertoppighet nästa år, vilket i sin tur ökade sannolikheten för flerstammighet året därpå.

Obesvarade frågor

Trots dessa insikter finns flera obesvarade frågor och för att bättre förstå både orsaker till och konsekvenser av störningarna menar Oscar Nilsson att man skulle behöva följa plantorna över en längre tid.

– Vi skulle behöva få svar på hur flerstammigheten kommer att påverka träden och bestånden framåt. Blir störningarna bara till en sprötkvist eller kommer plantorna växa upp till träd med flera stammar? Hur kommer rotstocken, som ju är avgörande för sågutbytet och därmed skogsägarens ekonomi, att se ut om

trädet utvecklar flera stammar? Och om förekomsten är liten i ett bestånd så kanske problemet kan röjas eller gallras bort?

Inga säkra rekommendationer

För skogsägare som drabbats av tillväxtstörningar på sina ungtdallar finns ännu inga säkra rekommendationer. Men ett alternativ som forskare har testat

under några år är att klippa bort tillväxtstörningarna för att se om det jämfört med att inte klippa leder till träd med bättre stamform. – Även denna åtgärd behöver dock följas över längre tid innan vi vet hur den påverkar det vuxna trädet, menar Oscar Nilsson.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Oscar Nilsson och Skogforsk

Studien bekräftar de sedan tidigare kända sambanden mellan de tre stadierna av tillväxtstörningar: **1.** en dubbel skottskjutning (prolepsis) ett år ökade risken för **2.** flertoppighet nästa år, vilket i sin tur ökade sannolikheten för **3.** flerstammighet året därpå.

Viltförvaltningen ska balansera olika intressen

I höst är det dags att utse drygt 150 markägarrepresentanter i 53 lokala älgförvaltningsgrupper i Södras område. Kanske skulle du vilja engagera dig men känner att frågan är komplex och svår att förstå? Vi börjar från grunden och beskriver hur det svenska viltförvaltnings-systemet är uppbyggt.

Viltet i våra marker bidrar med mycket – ekosystemtjänster och diverse naturupplevelser som till exempel jakt. Men samtidigt orsakar täta viltstammar skador på skogen och utarmar den biologiska mångfalden. Det finns därför ett behov av att förvalta viltstammarna för att främja en lämplig utveckling utifrån olika intressen.

Viltförvaltningen finns alltså för att balansera viltstammarnas storlek med mänskliga intressen och ekologisk hållbarhet. Genom att reglera jakt säkerställs biologisk mångfald, samtidigt som skador på jord- och skogsbruk, trafikolyckor och konflikter minimeras. Det handlar om att nyttja vilt som resurs på ett ansvarsfullt sätt.

Viltförvaltningen utgår både från den art som ska förvaltas och det ekosystem den är en del av. Kunskap om viltets ekologiska sammanhang är grundläggande för en aktiv och välfungerande

förvaltning. Viltförvaltningen behöver också kunna hantera förändringar som exempelvis naturliga växlingar i viltstammar eller oförutsedda händelser i klimatförändringarnas spår.

Nationellt och regionalt

På nationell nivå har Naturvårdsverket, NVV, ansvar för vilt och jakt medan det regionala ansvaret ligger hos Länsstyrelsen. I varje län finns en viltförvaltningsdelegation, VFD, som är rådgivande till Länsstyrelsen, som exempelvis beslutar om övergripande riktlinjer för skötseln av länets älgstam. Förutom politiska företrädare ingår representanter för olika intressen och näringar i delegationen, till exempel markägare (bland annat skogsägare), jägare, naturskydd och friluftsliv. Södra nominerar tillsammans med övriga skogsägarorganisationer representanter för skogsägarintresset till viltförvaltningsdelegationen.

Älgförvaltning på lokal nivå

2012 trädde den nya älgförvaltningen i kraft med målet om en livskraftig älgstam med hög kvalitet som är i balans med betesresurserna. Älgjakten ska alltså vara produktionsanpassad, vilket innebär att älgstammens storlek genom lämplig avskjutning ska anpassas till betestillgången, de areella näringarna och trafiksäkerheten. Markägarnas inflytande har stärkts i detta system och det har gjort en mer lokalt anpassad älgförvaltning möjlig. Samtidigt ställer det större krav på kunskap och engagemang hos de utsedda representanterna.

Sverige är geografiskt indelat i älgförvaltningsområden, ÄFO, med i huvudsak egna lokala älgpopulationer som ska förvaltas. Inom varje ÄFO är det älgförvaltningsgruppen, ÄFG, som har i uppdrag att lokalt förvalta älgpopulationen och ta fram en plan för den. I ÄFG:s styrelse finns tre markägarrepresentanter,

Det här betyder förkortningarna

VFD = Viltförvaltningsdelegation

ÄFO = Älgförvaltningsområde

ÄFG = Älgförvaltningsgrupp

ÄSO = Älgskötselområde

tre jägarrepresentanter och en ordförande. Ordföranden är utsedd av markägarintresset. Denna styrelse tar beslut om hur avskjutningen ska fördelas inom området. Södra nominerar representanter till ÄFG tillsammans med andra markägargrupper. I hela Södra finns 53 ÄFG.

Älgjakten inom varje ÄFO är till största delen organiserad inom älgskötselområden, ÄSO, och licensområden. Områden som inte är tillräckligt stora för att registreras som licensområden, det vill säga oregistrerade områden, får jaga älgkalv under en kortare tid som länsstyrelsen beslutar.

Varje ÄSO har till uppgift att ta fram en egen skötselplan för sitt område som ska vara i samklang med ÄFO:ts plan.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Mattias Siljefjord

”Vi har ett ansvar att engagera oss”

– Vi skogsägare har ett stort ansvar i viltförvaltningen. För att kunna ha en livskraftig älgstam i balans med fodret måste vi vara engagerade och samarbeta. Därför ska du alltid ta chansen att delta när du bjuds in till samråd i älgskötselområdet, säger Morgan Eriksson, viltombud i Mellersta Halland och ordförande i Östra förvaltningsområdet i Halland.

Morgan har länge intresserat sig för hur viltet påverkar skogsproduktionen. Redan på 1980- och 1990-talen såg han hur tall ersattes av gran på grund av den ökande betningen.

– I vissa ungskogar behövde man inte ens röja – nästan all tall och allt löv var bortbetad av älg och rådjur och bara gran fanns kvar. Jag förstod också hur viktiga tallskogar med bärris är för andra arter. Den hårda betningen utarmade den biologiska mångfalden, säger han.

Intresset ledde så småningom till ett större engagemang. Morgan är numera viltombud i Södra och

sedan 2013 har han varit engagerad i älgförvaltningsgruppen i Östra Halland, där han numera är ordförande.

Men har arbetet gett resultat?

– När vi började med den nya viltförvaltningen lyckades vi hos oss sänka älgstammen med 20-30 procent på bara några år. Tyvärr har den ökat lite igen, och jägarna motsätter sig ytterligare sänkning. Nu inriktar vi arbetet på att hålla älgstammen den på en stabil nivå. En ytterligare ökning är inte önskvärd. Då riskerar det ökade intresset för tallföryngringen att minska, säger Morgan.

Förmåga att samarbeta

För att bidra i förvaltningen behöver man som skogsägare vara intresserad, se problemen och vilja skapa balans mellan skog och vilt. Och man måste kunna samarbeta, menar Morgan.

– Vi markägare har stor möjlighet att påverka allt klövvilt förutom kronhjorten på våra egna marker, det tycker jag att vi ska utnyttja.

– Hos oss har mötesklimatet mellan markägare och jägare varit gott de senaste åren. Även om vi inte alltid tycker lika så håller vi en lugn ton. Vi har ju samma mål: om vi får fram mer tall och löv ökar fodret och viltet

Morgan Eriksson, viltombud i Mellersta Halland och ordförande i Östra förvaltningsområdet i Halland.

mår bättre. Det budskapet måste nå ut brett, säger Morgan.

Hur gör man om man vill engagera sig?

– Inom älgskötselområdet är man skyldig att kalla alla markägare till samråd. Som skogsägare är det viktigt att gå på dessa möten – det är där du kan påverka. Vill du engagera dig i viltfrågan, börja med att delta på samråden, råder Morgan Eriksson.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Södra

Hur ser dina vägar ut efter den gångna vintern?

Vill du möta våren med fina vägar och mindre underhåll längre fram?

Då skall du unna dig en bra vägsladd i år. Bra redskap gör ju jobbet så mycket roligare. Och resultatet blir bättre.

FTG har 2-skäriga burarna vägsladdar för de lite mindre traktorerna. Välj den 3-skäriga vägsladden med hydraulisk ramstyrning och justerbar tilt om du kör lite större jobb eller har en lite kraftfullare traktor.

FTG | MOWI
FTG Cranes AB, Industrigatan 1, Bäckebo
Tel. 0521-26 26 30 • www.ftgmowi.com

Scanna QR-koden för mer info om vägsladdarna

Hänsynsarbetet kräver fortsatt fokus

Över lag klarar vi i Södra vår hänsyn i samband med skogsbruksåtgärder på ett bra sätt. Resultatet från det senaste Gröna bokslutet visar att hänsynen till friluftsliv och trädgrupper klaras väldigt bra. Samtidigt visar resultatet att det finns möjlighet att förbättra hänsynsarbetet vid samtliga skogsbruksåtgärder, bland annat för kulturmiljöer, kantzoner och hänsynskrävande biotoper.

Generell miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder är en viktig del för ett hållbart brukande av våra skogar och betonas också i skogsbruks-certifieringarna PEFC:s och FSC:s®. En god hänsyn efterfrågas även allt oftare från Södras kunder.

För att följa hur väl vi klarar de krav som finns i lagstiftning, certifiering och Södras

egna rutiner utförs årligen revisioner i fält som sammanställs i Södras Gröna bokslut. 2025 utfördes 480 revisioner fördelade på förnygringsavverkning, gallring, markberedning, plantering, ungskogsröjning samt naturvårdande skötsel. Resultatet från dessa revisioner ger goda kunskaper kring hur väl hänsynsarbetet till både natur-, kultur- och

sociala värden fungerar, samt var det finns förbättringspotential.

Glädjande i årets resultat för slutavverkning är att hänsynen till friluftslivet (sociala värden) klaras till 97 procent. I gallring ger arbetet med kantzoner, utvecklingssträd och hänsyn till känslig mark och vatten ett fint resultat. Vid markberedning och plantering hanteras lövandel och ståndortsanpassning mycket bra, men ibland sker markberedning och plantering för nära sparade naturvärdes-träd och hänsynskrävande biotoper, vilket kan leda till att naturvärden missgynnas.

Naturvårdande skötsel viktig för biologisk mångfald

Naturvårdande skötsel i frivilliga avsättningar utförs för att bibehålla och öka naturvärdena i bestånden. Att åtgärderna utförs är avgörande för att upprätthålla en rik biologisk mångfald i Götaland. Med dessa skapas en större mängd död ved, ljuskrävande träd friställs, gläntor huggs fram och blommande buskar gynnas. Målet är att öka variationen vilket gynnar fler arter, jämfört med vid en gallring då träden ställs ut med jämna avstånd.

Det Gröna bokslutet visar ett fint resultat gällande variation, hantering av olika trädarter, buskar och befintlig död ved. För att uppnå maximal naturvårdsnytta skulle det vara önskvärt att det lämnas fler grova toppar samt att det utförs fler veteraniseringar (medvetna skador på träd för att få dem att åldras till naturvärdesträd). Varje veteranisering gynnar olika skalbaggar, nattfjärilar, nattsländor och svampar som är beroende av det savflöde som sker i skadan. Likaså nyttjas olika typer av död ved av ungefär 1 000 arter svampar, att få till ett högre antal lämnade grova toppar i de här åtgärderna ger stor naturvårdsnytta.

Sumpskogar och kantzoner tappar i resultat

I hänsynsarbetet vid våra skogsbruksåtgärder ska lagstiftning, certifieringsregler och målbilderna för god miljöhänsyn följas. De branschgemensamma målbilderna finns samlade på Skogsstyrelsens hemsida och där finns bland annat kantzoner och de hänsynskrävande biotoperna beskrivna. Kantzoner ska lämnas intill vatten, våtmark och öppen jordbruksmark. Dessa zoner utgör en viktig

livsmiljö för många arter och hyser ofta ett annat mikroklimat och andra strukturer än den intilliggande produktionsskogen.

I uppföljningen av slutavverkning framgår det att kantzonerna intill vatten ibland inte hanteras enligt målbilderna. Det kan vara att körning skett för nära vattendraget eller att löv avverkats till förmån för barrträd i en redan barrdominerad skog, vilket går emot målbilden.

Ett riktigt bra resultat visas för hanteringen av de hänsynskrävande biotoperna lodyta, kärr och småvatten. Den biotop där det finns störst förbättringspotential är sumpskogar. Dessa miljöer är känsliga för körning och kräver ett stabilt mikroklimat. De behöver därför också en skyddszon runt omkring för att förhindra uttorkning vid en intilliggande slutavverkning. När hanteringen av sumpskogar inte godkänts har orsakerna varit att maskinerna kört för nära eller avverkat träd i ytterkanten, alternativt har förröjning skett i eller intill biotopen och på så vis påverkat naturvärdena negativt. Eftersom de hänsynskrävande biotoper som finns insprängda i produktionsbestånd ofta är små kan till synes små misstag få stora konsekvenser för deras naturvärden. Det är därför viktigt att identifiera dem före avverkning, och planera noggrant för den hänsyn som behöver tas. Läs mer om sumpskogar och deras värden på sidan 34.

Kulturmiljöer

De senaste åren har ett stort arbete kring skogens kulturlämningar gjorts och under hösten 2025 genomfördes en omfattande

Stenmur. Hanteras enligt Målbilder för god miljöhänsyn och får inte skadas vid skogliga åtgärder.

utbildningsinsats för Södras fältpersonal och entreprenörer. Detta är en följd av tidigare års uppföljningar av hänsyn till kulturmiljöer som visar att många skadas vid skogsbruksåtgärder. Även 2025 visar resultatet i det Gröna bokslutet för samtliga typer av åtgärder att kulturmiljöer inte alltid hanteras korrekt, utan ofta skadas både vid avverkning och förnyring. Under 2026 kommer fokus på hantering av kulturmiljöer att fortsätta och målsättningen är att färre ska skadas.

Ungskogsröjning – nykomling i det Gröna bokslutet

Under 2025 genomfördes för första gången Grönt bokslut i ungskogsröjning och totalt 65 ungskogsröjningar reviderades. Ungskogsröjning är en otroligt viktig åtgärd för att skapa skogar som är produktiva samtidigt som den kan skapa mycket goda förutsättningar för en rik biologisk mångfald i skogen genom rätt hänsyn. I det Gröna bokslutet bedöms bland annat ståndortsanpassning, hantering av ovanliga träd och buskar, lövandel och viltvårdsåtgärder. Alla dessa parametrar klarar vi till omkring 90 procent. Det som mer behöver utvecklas i ungskogsröjningen är hanteringen av hänsynskrävande biotoper, kantzoner och impediment där drygt 80 procent av röjningarna blev godkända. Naturvårdande röjning i och intill en del av denna hänsyn är viktig för att skapa rätt förutsättningar för god miljöhänsyn vid nästkommande åtgärd, det vill säga gallringen. Skötsel av hänsyn i alla skogens faser ger stormfasta och funktionella biotoper, vilket gynnar och bevarar biologisk mångfald. Samtidigt koncentreras hänsynen till delar av beståndet, för att möjliggöra produktion på övriga delar.

Under 2026 kommer fokus att ligga på att förbättra hanteringen av kulturmiljöer, kantzoner samt körning på känslig mark. I det arbetet ingår både fokus på förbättrad fältplanering och coachande möten med entreprenörer.

Text och foto: Hanna Nilsson

Lodyta, en hänsynskrävande biotop som ska hanteras enligt Målbilder för god miljöhänsyn och som i norrläge är beroende av beskuggning för att gynna de mossor som lever i det fuktiga klimatet, men som i söderläge behöver solinstrålning för att gynna de lavar som lever i den miljön.

AGROBLEN FULLGÖDSELMEDEL – FULL EFFEKT PÅ PLANTAN I MINST TVÅ VÄXTSÄSONGER

Snabbare etablering

Ge dina nyplanteringar bästa möjliga start

Agroblen långtidsverkande fullgödsel ger plantan ett större rotsystem, högre tillväxt och betydligt bättre förutsättningar för etablering och ökad överlevnad.

Investera i framtiden – använd Agroblen

Agroblen®
LÅNGTIDSVERKANDE FULLGÖDSELMEDEL

Plantor gödslade med Agroblen fick
107 % större rotmassa och 99 % större grönmassa
redan efter en växtsäsong – oslagbart ...

Läs mer om Agroblen och försöksresultaten på
www.interagroskog.se

Interagro
SkogAB

Naturvårdande skötsel (NS-åtgärder) är avgörande för att bevara och stärka den biologiska mångfalden i skogslandskapet. Dessa åtgärder efterliknar naturliga störningar, ökar variationen av trädslag och miljöer samt bevarar värdefulla kulturmiljöer. På Södra är detta en naturlig del av vårt arbete och en viktig del av balansen i skogsbruket.

Skogens arter – I denna artikelserie berättar vi om olika arter som finns i skogen. Förhoppningen är att ge dig som läsare och skogsägare mer kunskap om olika arter och öka ditt intresse för det myller av mångfald som du kan hitta i din skog.

Mindre hackspett – en liten doldis i våra lövskogar

Mindre hackspett är Sveriges minsta hackspett, ungefär lika stor som en bofink. Den är bara runt 15 cm lång och väger runt 25 gram, så den är lätt att missa om man inte vet vad man ska lyssna och titta efter. Hanen känns igen på en liten röd hjässa, medan honan saknar rött helt. I övrigt är båda diskret tecknade med svartvit rygg och ljus undersida med tunna streck.

Arten trivs bäst i äldre lövskog, särskilt där det finns gott om ek, björk, al och andra lövträd. Mellan 1975 och 1990 skedde det en halvering av populationen, vilket man tror beror på minskade arealer med lövskog och ett ökat uttag av bränsleved. Den är beroende av lövträd med döda eller döende grenar (ofta 1-5 centimeter tjocka), eftersom nästan all föda den äter, skalbaggs-larver, myror och andra småkryp, lever just där. Den söker även mat i murken ved och ibland på grova grangrenar vintertid. Mindre hackspett behöver ganska stora områden: ett häckande par utnyttjar ofta 40 hektar äldre lövskog inom ett större landskap

på upp till 200 hektar. Därför finns arten främst i mer sammanhängande lövskogsområden, eller längs sjöstränder och sumpskogar. Varje vår hackar den ut ett helt nytt bohål, oftast i murkna lövträd eller högstubbar. Det syns ofta färskt ljus träspån på marken under ett nyligen uthackat hål, vilket är ett bra sätt att upptäcka arten. Både hane och hona kan hacka ut egna bohål, men de använder oftast hanens hål för häckningen. De lägger omkring sex ägg i maj, och ungarna lämnar boet i slutet av juni. Mindre hackspett har ett ovanligt flexibelt parningssystem. Ibland häckar en hona med två

hanar (polyandri), vilket är ovanligt hos fåglar. Den trummar också mycket svagt jämfört med större hackspetten, och hörs därför sällan på långt håll.

Den är dessutom trogen sitt område: hittar den ett bra revir stannar den där nästan hela livet.

Varför minskar arten?

Trots en viss stabilisering under 2000-talet är framtiden osäker. De största hoten är:

- Avverkning av äldre lövträd
- Gallring som tar bort lövträd med döda grenar vilket minskar förutsättningarna för att det löpande dör fler mindre grenar.
- Dränering eller röjning av alkärr och strandskogar
- Försvinnande av grova, döende träd och murken ved
- Överföring av lövskog till barrskog

Alla dessa åtgärder minskar tillgången på de små döda grenarna som är artens viktigaste födosöksplats. Dessa grenar är oftast till och med svårare att hitta i tillräcklig mängd än lämpliga träd för att hacka ut bohål.

Arten är ofta ett tecken på

gammal, biologiskt rik lövskog, eftersom den är så starkt knuten till död ved och strukturrika träd. Där mindre hackspett finns hittar man ofta även andra hotade arter av insekter, svampar och lavar.

Text: Maria Geivald
Foto: Robert Magnusson

Ska sumpskogen lämnas orörd eller skötas?

Sumpskogar är skogar som växer på ständigt blöt eller fuktig mark med tydlig påverkan av högt grundvatten. De är ofta svårframkomliga, rika på mossor och död ved och har en flerskiktad, naturligt föryngrad struktur. De har nästan aldrig brunnit eller kalavverkats.

Typiska drag är att fuktälskande arter, som vitmossor, brunmossor och björnmossa, dominerar bottenskiktet. Man hittar ofta buketttformade träd på socklar, särskilt i alsumpskog. Det är vanligt där träden står tätt och konkurrerar ut varandra och därför hittar man död ved i olika nedbrytningsstadier. Sumpskogar är viktiga för många arter, allt från svampar och mossor till fåglar och fladdermöss.

Hydrologin i sumpskogen är ofta intakt eller svagt påverkad, vilket är centralt för naturvärdena.

Sumpskogar med höga naturvärden kan vara små och utgöra hänsynsytor i produktionsskog, men de kan även vara större egna bestånd. I skogsbruket delas sumpskogarna in i NO – naturvård orörd (ska lämnas utan åtgärd) eller NS – naturvård skötsel (aktiva åtgärder behövs för att stärka naturvärden). Det är viktigt att tänka på att alla åtgärder i ett NS-bestånd endast ska syfta till att skapa eller höja naturvärdena.

Text och foto: Maria Geivald

Tre exempel på sumpskogar och möjlig skötsel av dem

Alsumpskog med granuppväxt som hotar ta över

Kännetecken: Klibbal dominerar, tydliga socklar, rik fuktflora. Gran har börjat ta över i torrare partier vilket skuggar marken, minskar lövinslaget och har en negativ påverkan på hydrologin och mikroklimatet som blir torrare.

Målbild: Alsumpskog med visst inslag av gran. Området är skittat, har olika typer av död ved och god hydrologi.

Lämpliga NS-åtgärder:

- Hugg eller röj bort mycket av granen för att gynna lövet. Spara några små grupper av gran för variation i mikroklimatet och som skydd för fågelliv och andra smådjur. Lämna senvuxna granar, de kan vara mycket gamla och exempelvis hysa ovanliga lavar.
- Bevara död ved och skapa ny genom ringbarkning.
- Påskynda bildandet av träd med höga naturvärden genom att skada några av de yngre träden på stammen, men på ett sätt att de överlever. Det kan då bildas röta eller håligheter inne i träden, vilket ger livsrum för småkryp, svampar, fåglar och fladdermöss.
- Undvik att köra i området, det finns ofta stor risk för markskador vilket försämrar hydrologin. Det är bättre att lämna delar av sumpskogen orörd än att göra körspår. Manuell huggning eller röjning kan vara att föredra.

Effekt: Återställer fukt och lövdominans – vilket är centralt för alsumpskogens värden. Denna åtgärd gynnar bland annat mindre hackspett som du kan läsa om på nästa sida.

Barrdominerad blandsumpskog med höga naturvärden

Kännetecken: Gran och tall dominerar men 20-50 procent löv ingår. Rikligt med död ved, gamla granar, gott om signalarter som vedtrappmossa och gammelgranslav.

Lämpliga NS-åtgärder:

- Tillföra död ved i flera dimensioner genom att sträcka sig in när man är i beståndet intill.
- Undvika körning helt i området eftersom ingen markpåverkan för göras.
- Lämna orört i de flesta fall

Effekt: Gynnar kontinuitet, död vedberoende arter och lövandel i ett annars barrpräglad system.

Sumpskog med tidigare dikning

Kännetecken: Skogen är fuktig men delvis utdikad, vilket har påverkat trädskiktet, minskat torvbildning och artmångfald. Hydrologin är förändrad, vilket har stor negativ påverkan på mångfalden.

Målbild: Varierad sumpskog med en återställd hydrologi.

Lämpliga NS-åtgärder:

- Återställa markens hydrologi genom att lägga igen diken eller höja grundvattennivån genom att plugga diken. Denna åtgärd är ofta anmälningspliktig varav ett samråd med Länsstyrelsen är lämpligt innan man börjar.
- Om det från början varit en lövdominerad sumpskog kan det vara aktuellt att ta ut gran i växtliga delar för att gynna lövet och öka vattenhållningen.
- Punktvis röjning eller huggning av träd kan göras intill biologiskt särskilt värdefulla träd som gynnas av mer ljus, exempelvis säl, rönn eller äldre ek.
- Skapa en skyddszon mot angränsande produktionsskog för att minska körskador och eventuell påverkan vid åtgärder i det angränsande beståndet.

Effekt: Återställer sumpskogens funktion, ökar biologisk mångfald och minskar risken för att området fortsätter torrläggas.

Dags att söka stipendium

Nu är det dags att söka stipendium ur Gösta Edströms Hedersfond. Ansök på vår webb senast 27 mars 2026.

Södras uppdrag är att förädla och förnya skogsgårdens värden. Vi är också en drivande kraft i att utforska träfibrens och skogens många möjligheter. Varje år delar vi ut stipendier i samma anda. Vår grundare Gösta Edströms Hedersfond stöttar forskning, utvecklingsarbete eller studier inom områden som har anknytning till skogsbruket, skogsindustrin eller lantbrukskooperationen.

Har du en idé eller dröm med koppling till detta som du vill förverkliga? Då tycker vi att du ska söka medel ur Gösta Edströms Hedersfond.

Ansök nu!

På sodra.com/stipendier kan du läsa mer om stipendiet. Här hittar du också ansökningsformuläret. Ansök redan idag eller senast 27 mars 2026.

Brages förskola byggd med KL-trä från Södra

Tillsammans med NCC har Södra levererat korslimmat trä (KL-trä) till byggnationen av Brages förskola i Hyllie utanför Malmö. Genom att bland annat välja trä som stommaterial kunde byggnadens klimatpåverkan sänkas med 40 procent.

Beställaren Malmö Stadsfastigheter drev byggnationen av Brages förskola som ett pilotprojekt för klimateffektivt byggande tillsammans med entreprenören NCC. Klimatpåverkan kunde sänkas genom medvetna materialval, såsom en stomme av KL-trä och limträ, klimatförbättrad betong och återvunnet stål. Enligt beställaren och entreprenörens klimatberäkningar och lärdomar från tidigare projekt har klimatpåverkan från Brages förskola resulterat i 159 kg CO₂e/BTA, jämfört med Boverkets medelvärde för förskolor på 258 kg CO₂e/BTA – en minskning på 40 procent.

– Det är hoppfullt att vi redan idag, med beprövade arbetssätt, genomtänkta materialval och ett nära samarbete med en engagerad beställare, kan bygga med kraftigt minskad klimatpåverkan, säger Emma Winqvist, hållbarhetsspecialist på NCC.

En av KL-träets stora fördelar är att det bidrar till goda hälsoeffekter med ett jämnt och

behagligt inomhusklimat. Genom att lämna KL-träet exponerat interiört skapas en varm och inbjudande atmosfär för både personal och barn på förskolan. Dessutom fortsätter träet att lagra inbunden koldioxid under hela sin livslängd.

– Det har varit ett väldigt roligt projekt att leverera till, säger Marie Olovsson, projektchef på Södra. Att Malmö Stadsfastigheter tar

det här klivet och satsar ännu mer på både miljö, arbetsmiljö och nästkommande generation är väldigt värdefullt och något som berör.

Förskolan öppnar 2026 och rymmer åtta avdelningar för 160 barn.

Text: Olivia Carlsson
Foto: Christoffer Borg Mattisson/NCC

Försäljningen av skogen i Baltikum är slutförd

Affärsöverenskommelsen mellan Södra och Ingka-koncernens investeringsbolag, Ingka Investments, gällande Södras skogsinnehav i Baltikum är nu godkänd och slutförd.

I syfte att göra det som är bäst för skogsgården och Södras långsiktiga konkurrenskraft, beslutade Södra i början av 2025 att sälja hela sitt skogsinnehav i Lettland och Estland. Sedan överenskommelsen med köparen i oktober 2025, har en konkurrensprövning och godkännande av lokala myndigheter pågått, en process som nu är avslutad. Därmed är affären, med en köpeskilling på 720 miljoner euro, slutförd.

– Beslutet om att sälja skogsinnehavet i Baltikum levererar på vårt uppdrag att fokusera på medlemmarnas skogar och stärker såväl vår långsiktiga konkurrenskraft som

balansräkningen. Att affären nu är genomförd är bra för både dagens och morgondagens medlemmar. Skogen i Baltikum har varit en god finansiell placering, men vårt uppdrag finns i södra Sverige, i att utveckla värdet av varje träd från medlemmarnas skogar, säger Lotta Lyrå, vd och koncernchef på Södra.

Påverkan på Södras resultat kommer att redovisas i första kvartalet 2026. Södras verksamhet i Baltikum består nu av två bolag för virkesimport – ett i Lettland och ett i Estland.

Text: Södra
Foto: Johanna Nilsson

*Sill våra
ärade kunder*

”Är det fråga om rena förbrukningsartiklar, gäller det för konsumenten att ej blott välja den billigaste inköpskällan utan även den firma, som är så sorterad att olika varuslag kunna samtidigt inköpas, varvid onödiga fraktkostnader och omständlig korrespondens undviks.

Liksom hittills taga vi även framledes gärna del av konsumenternas synpunkter och önskemål. Det står nämligen klart för oss att endast genom ett dylikt samarbete kunna vunna resultat befastas och förkovras.”

Utdrag från vår första katalog, 1927

ASKOGMA

Dags för ditt lokala årsmöte

Med start den 11 mars börjar årsmötena hållas runt om i Södras 36 skogsbruksområden. Nu börjar det därför bli hög tid att förbereda sig inför mötet. Kallelsen har du fått med posten, men nytt för i år är att du hittar årsmöteshandlingarna och anmäler dig till mötet på webben.

Årsmötet är en viktig del i Kooperationen Södra. Det är en möjlighet för dig som medlem att träffa andra medlemmar, representanter från styrelsen, koncernledningen, din lokala fältpersonal, sittande förtroendevalda – alla vid ett och samma tillfälle. Ta vara på möjligheten att påverka den kooperativa verksamheten och Södras framtida inriktning. En engagerad ägarkår ger en stark förening med medlemmarnas bästa i fokus.

Digitala årsmöteshandlingar

Digitalisering är en naturlig del i utvecklingen av vår förening. Efter införande av digitala sändningar har det nu blivit dags för digitala årsmöteshandlingar. Kallelsen till årsmötet har precis som tidigare skickats ut tillsammans med årsrapporten, men utan årsmöteshandlingarna. I kallelsen finns i stället hänvisning till Södras webb, sodra.com/arsmoten. Där väljer du ditt skogsbruksområde och på din årsmötessida finner du alla de handlingar

du behöver för att vara väl förberedd till mötet – föredragningslista, verksamhetsberättelse och eventuella motioner. Årsmöteshandlingarna är i ett utskriftsvänligt format om du vill skriva ut dem. På årsmötessidan anmäler du dig även till ditt årsmöte.

Omvärld, finanser och Södramodellen

Temat för årets årsmöten är omvärld, finansiella läget och Södramodellen. Dessa frågor kommer att lyftas i panelsamtal, presentationer och diskussioner med representanterna från styrelse och koncernledning.

– Våra årsmöten är årets viktigaste medlemsmöte. Det är där och då du som medlem verkligen kan påverka din förening, och alla medlemmar har exakt lika mycket att säga till om, säger Carl-Johan Olsson, ansvarig Kooperation.

Text: Carin Bengtsson
Foto: Alexander Hall

Förbered dig inför mötet

- Kontrollera i god tid den årsmötesinbjudan du får i brevlådan några veckor innan ditt möte. Där framgår vilket skogsbruksområde du har rösträtt i och hur du hittar dina årsmöteshandlingar på webben.
- På din lokala årsmötessida på webben tar du del av skogsbruksområdets verksamhetsberättelse. På sidan hittar du även eventuella motioner och kan läsa om valberedningens förslag på kandidater till förtroenderådet. Här anmäler du dig också till ditt möte – kom ihåg att göra det i tid.

Behöver du hjälp?

Om du inte har tillgång till Södras webb och/eller inte kan ladda ner dina årsmöteshandlingar eller anmäla dig till ditt möte är du välkommen att kontakta Skogsägarsupport via e-post skogsagarsupport@sodra.com eller telefon 0470-891 00, så får du hjälp.

Här hittar du din lokala årsmötessida
sodra.com/arsmoten

Sbo-nytt blir en del av Södrakontakt

Från och med nästa nummer av Södrakontakt kommer du att få ditt lokala Sbo-nytt i tidningen. Genom att samköra två omtäckta kanaler vill vi skapa en ännu bättre medlemsupplevelse till en lägre kostnad.

De senaste årens utveckling i samhället innebär att alltmer nyheter, myndighetskontakter och information konsumeras digitalt. Södra har också stegvis ökat graden av digital kommunikation via webb, sociala medier och digitala utskick, vilket möjliggör snabbare kommunikation och tätare dialog. Samtidigt är medlemstidningen och Sbo-nytt högt rankade när medlemmarna själva får välja hur de vill få information från Södra. Därför är Södras ambition att ha en bra mix av digital och tryckt kommunikation.

Ökade kostnader

Men att producera och distribuera trycksaker ökar i kostnad när priset för tryck, papper och porto återkommande höjs. I samband med Södras åtgärdsprogram under 2025 var det därför en självklarhet att även se över hur

vi kan utveckla dessa medlemskanaler och hålla nere våra omkostnader. I samråd med förvaltningsrådet har därför beslut tagits om att samdistribuera de båda kanalerna. Det görs genom att häfta in Sbo-nytt i Södrakontakt och på så sätt spara stora porto-kostnader.

Från och med Södrakontakt nr 2 2026 kommer Sbo-nytt att samdistribueras med Södrakontakt. Det innebär att Sbo-nytt framåt kommer ut med 4 nummer per år, precis som tidningen. För vissa medlemmar leder detta till färre antal Sbo-nytt, medan andra kommer att få fler än tidigare. Om skogsbruksområdet har information som behöver komma ut mellan de tryckta tillfällena, kommer de precis som idag att skickas ut digitalt. Det är därför bra att kontrollera att man som medlem har uppgett en aktuell e-postadress på Min skogsgård, så att dessa utskick inte missas.

Finns även på webben

De medlemmar som har fastigheter i olika skogsbruksområden, och som idag får mer än ett Sbo-nytt, kommer framåt att få Sbo-nytt från det skogsbruksområde där man är röstberättigad. Övriga Sbo-nytt kan man ta del av på webben sodra.com där alla Sbo-nytt finns publicerade i pdf-format.

De medlemmar som idag har valt att inte få Södrakontakt och/eller Sbo-nytt hemskickad, kommer nu att få det igen. Man kan dock när som helst gå in på Min skogsgård och anmäla om man inte vill ha Södrakontakt och Sbo-nytt i tryckt format. Båda produkterna går att läsa i digital form på webben sodra.com.

Text: Carin Bengtsson

SKOG & MASKIN

EMMABODA FLYGBANA | 8-9 MAJ 2026

Maskiner i drift, ny teknik och tävlingar på hög nivå. En mässa för dig som vill se och uppleva maskiner i arbete.

ARRANGERAS AV: Albinsson & Sjöberg

För mer information:
skogochmaskin.se

TRUCKING

Mästidningen för Skog & Maskin 2026

Ta del av entreprenad- och skogsbranschen med Trucking – din källa till spännande reportage, användbara tips och objektiva tester av produkter, arbetsfordon och maskiner.

BLI PRENUMERANT
REDAN IDAG!
trucking.se/prenumerera

B Posttidning

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på baksidan (ej adressidan)
Avsändare: Södra, 351 89 Växjö

Skogsägarsupportens vanligaste frågor och svar

Varje vecka svarar skogsägarsupporten på massor med frågor. För att underlätta och rätta ut eventuella frågetecken innan de uppstår samlar vi här de just nu vanligast förekommande frågorna och dess svar.

Hur gör jag uttag från medlemskonto eller betalningsplan?

Logga in på Min skogsgård och välj Konton i Södra under Skogsgårdens ekonomi för att göra uttag med BankID. Saknar du BankID eller har frågor, kontakta Skogsägarsupport: 0470-891 00 eller skogsagarsupport@sodra.com

Hur byter jag konto för utbetalningar från Södra?

Alla utbetalningar från Södra hanteras genom Swedbanks system SUS. Om du vill byta vilket bankkonto som pengarna sätts in på, kontakta Swedbank och be om hjälp att ändra din SUS-anslutning. Ange ditt personnummer och informera om att Södra har avtalsnummer 10576.

När ska vinteravverkat leveransvirke vara anmält för transport?

För leveransvirke som är avverkat under perioden oktober–mars behöver transportanmälan göras senast 15 mars. Kom ihåg att teckna ett avtal innan du avverkar!

När är sista dagen för att ändra min plantleverans?

Du kan ändra leveransvecka eller leveransplats för en redan lagd plantbeställning fram till måndagen veckan före leveransen. Om du vill minska antalet plantor i din beställning är sista datum för detta den 1 mars 2026.

Jag har beställt plantor till våren, när kommer leveransen?

Plantorna levereras under den vecka du valt när du gjorde din beställning. Dag meddelas i slutet av veckan före leverans, och anges inom ett intervall på två dagar. Du behöver inte vara hemma, plantorna lämnas på det ställe du angett.

Kommer det finnas plantor av hybridlärk till våren 2026?

Tyvärr inte, tillgången på hybridlärk är fortsatt mycket begränsad.

Kan man ge en familjemedlem eller redovisningskonsult tillgång till Min skogsgård?

Absolut! Om du registrerar en medanvändarfullmakt i Min skogsgård kan du låta en familjemedlem eller annan person du litar på se till exempel din skogsbruksplan, beställda tjänster, redovisningar och årsbesked. Fullmakten registreras enkelt under menyn Medlem i Södra och därefter via fliken Fullmakt.

Var hittar jag information om inmätt virke på mina uppdrag?

Logga in på Min skogsgård, gå till fliken Skogsgårdens affärer och välj Beställda tjänster. Klicka på det uppdrag du vill kontrollera och tryck sedan på den blå texten Visa inmätt virke. Du ser nu den inmätta volymen för ditt valda uppdrag.

Varför har jag fått ett årsbesked när jag lämnat Södra?

Du har haft en händelse för året, t ex utdelning eller ränta. Högst upp under Tillgångar ser du om du har något inestående kapital kvar hos oss per den sista december föregående år.

Var hamnar min utdelning från Södra?

Din utdelning hamnar på ditt medlemskonto i Södra. Du kan närsomhelst göra uttag om valfritt belopp via Min skogsgård.

Text: Skogsägarsupporten Foto: Joel Dittmer

Skogsägarsupporten tipsar!

Du kan hitta nästan alla dina Södradokument på Min skogsgård under rubriken Skogsgårdens affärer och fliken Mina dokument.

Kontakta skogsägarsupport

Öppettider: mån-tors 08.00-20.00, fre 08.00-16.00

Telefon: 0470-891 00

E-post: skogsagarsupport@sodra.com